

list

Revija za
kulturna in
druga
vprašanja
Občine
Šoštanj
in širše.

Intervju z Romano Sevčnikar,
na strani 6

10

22

24

28

ISSN 1581-8373

9 770158 183733

Poštšina
plačana pri
pošti 3325
Šoštanj

LETO XIX
ŠT. 8
31. AVGUST 2014
1,60 EUR

ZABAVA V ŠOŠTANJU str. 10
ROMANJE NA KOLESIH str. 22
NAČRTI PIHALNEGA ORKESTRA ZARJA str. 24
PORTET URBANA ROTNIKA str. 28

»Paradajzovo seme je iz Rusije prinesel«

Moja mama Neža, rojena Košak, po domače Ilovšek iz Slatin pri Šmartnem ob Paki, in oče Martin Hrastnik, po domače Napeški iz Skornega, rojen leta 1888, sta bila dogovorjena, da se bosta poročila. Vendar je moral oče v vojsko, takoj ko se je začela prva svetovna vojna. V vojski je bil vsa štiri leta in še malo dlje. V Rusiji je padel v ujetništvo, zaradi česar je po koncu vojne prišel domov kasneje kot ostali vojaki. Potem je izpolnil »predvojno« namero; februarja 1919 sta se z mamo končno poročila.

Poročna fotografija Neže Košak in Martina Hrastnika februarja leta 1919 v Gorenju v Šmartnem ob Paki, kmalu po njegovi vrnitvi iz ruskega ujetništva.

Oče nam je pripovedoval, da so jim Rusi, ko so jih zajeli kot avstro-ogrske vojake, vse vzeli. Zato si je sam iz lesa izdelal žlico in svoje »korito«, da je sploh lahko iz česa jedel. Mojo mamo je enkrat nekdo vprašal, kdaj se bo omožila, pa je rekla: »Dokler ženin s korita še je, že ne.« Mama je namreč vedela, kako se očetu godi. Ohranjala sta stike. Iz ujetništva ji je pošiljal dopisnice, ki so bile na gosto popisane z njegovo drobno pisavo. Menda mu je vedno uspelo največ »spraviti« na dopisnico.

V ruskem ujetništvu je oče delal v kuhinji. Kaj vse so jedli: paradajz, murke – »so en mal prosli, en mal kradli.« V Rusiji so takrat že poznali paradižnik, pri nas pa še ne. Ko so morali ujetniki pred vrnitvijo domov povsem goli v karanteno (oblačila pa so dezinficirali), je oče v pesti skrival paradižnikovo seme. Tako ga je prinesel v naše kraje, kjer smo mi prvi imeli paradižnik.

Ker so imeli vojaki v ujetništvu veliko časa, so iz majhnih kovancev kovali prstane. Oče je nam, otrokom, pokazal, kako so naredili tak prstan: najprej so v čisto majhen kovanec zataolki luknjico. Potem so ga nataknil na okrogel štrajher za nože brusit. Kovanec so s kladivom tako dolgo tolkli, dokler niso naredili prstana. Te prstane so potem prodajali ženskam. Če jim prstan ni bil prav, so si ga pa na palec nataknil. Ujetniki so tako zaslužili kar nekaj denarja, da so si lahko kaj kupili. Moj oče je kadil, zato si je kupoval cigarete in kamenčke za faracaj, vžigalnik.

Pripovedovala: Neža Šuster, roj. Hrastnik, 1925, Slatine, Šmartno ob Paki, avgust 2014.

»Ubogi Avstrijak, travo mora ječi«

Moj spomin sega nazaj do okrog leta 1935. Takrat smo živeli v Topolšici, v Kotnikovem mlinu na Toplici. Kmečki mlini so običajno imeli par mlinjskih kamnov, naš pa je imel kar tri pare. Pa stope za proso so bile zraven, česar tudi ni imel vsak mlin. Tako so k mojemu očetu prihajali mlet okoliški kmetje. Mnogi med njimi so se borili v prvi svetovni vojni. Vedno je tekla debata okrog tega. Imeli so veliko spominov, največ pa se je govorilo o Galiciji.

V mlinu se glasno govori in spomnim se, da se je tam govorilo tudi o tem, da je na kmetiji pri Zábrenniku, nad današnjo šolo v Topolšici, med vojno ostala samo ženska delovna sila. Vse moške so mobilizirali, zato so jim na kmetijo dali v pomoč ruske ujetnike. Menda niso bili vojaki. Rekli so jim kar »Rusi«. Ti pa niso poznali zelene solate. Ko so jim dali prvič skledo s solato na mizo, so ujetniki pomilujoče rekli: »Ubogi Avstrijak, travo mora ječi.« Potem so po malem poskušali, čez štirinajst dni pa so skledo s solato kar k sebi potegnili. Ta »trava« jim je očitno teknila.

Pripovedovala Anica Podlesnik, roj. 1929, Velenje, maj 2014

ŠPELA POLES, VILA MAYER

Vila Mayer

Izdaja

Zavod za Kulturo Šoštanj
Trg Svobode 12, 3325 Šoštanj
zanj Kajetan Čop, direktor
Izdajanje Lista finančno omogoča
Občina Šoštanj, zanj Darko Menih,
župan.

Odgovorni urednik

Peter Rezman

Kritične pripombe na vsebino ali obliko Lista bodo dosegle svoj namen le, če jih boste posredovali ustno ali s kratkim sporočilom na telefon 041-987-634, ali na e-naslov peter.rezman@gmail.com.

Vodenje redakcije

mag. Milojka Bačovnik Komprej

Jezikovni pregled

ZUK Rezman

Oblikovanje, prelom strani

Media Center, Marko Gorjup s.p.

Tisk

Eurograf d.o.o.

Naklada

700 izvodov.

Vse sodelavce prosimo, da prispevke za LIST št. 9 (september 2014), pošljete najkasneje do 16. septembra 2014 na elektronski naslov:

list.revija@gmail.com

Oglasno trženje prostora v Listu:

Zavod TLA, e-pošta: zavod@tla.si

Foto naslovnice: Dejan Tonkli

*Foto na zadnji strani: arhiv RPG
Šoštanj, Jožef Miklavc, Aleksander
Grudnik, arhiv PZS*

Vila Mayer	2
Naša občina	4
Intervju	6
Dogodki in ljudje	10
Napovednik	16
Reportaža	18
Cerkev	22
Arhitektura	23
Podoba kulture	24
Branje	26
Šport in rekreacija	28
Fotoreportaža	31
Poletni utrinki	32

Pravila

po 6. členu Zakona o volilni in referendumski kampanji za lokalne volitve 2014 za Občino Šoštanj

V času volilne kampanje za lokalne volitve 2014, bo izšla 9. številka Lista, revije za kulturna in druga vprašanja občine Šoštanj in širše. Predvidoma v četrtek, 25. septembra 2014.

V deveti (9.) številki Lista bomo predstavili vse liste kandidatov za volitve v Svet Občine Šoštanj in vse kandidate za volitve župana Občine Šoštanj.

Za predstavitev list kandidatov bomo za vsako kandidatno listo namenili brezplačno 1/4 strani revije. Za vsakega županskega kandidata bomo namenili brezplačno 1/2 strani revije.

Za vrstni red objav v Listu bomo upoštevali vrstni red, kot ga bo za razvrstitev na volilnih lističih izžrebala občinska volilna komisija Občine Šoštanj.

Na tako določenem prostoru revije bomo objavili uradne podatke kandidatov.

Če organizatorji volilne kampanje želijo, lahko po svoje oblikujejo vsebino in obliko določenega obsega prostora. V tem primeru morajo svoj predlog posredovati v primernem računalniškem formatu (jpg ali pdf) za velikost strani in sicer v pokončnem formatu 10,5 x 14 cm za 1/4 strani (občinski svet) in v ležečem formatu 21 x 14 cm za 1/2 strani (župan).

Tako pripravljene predstavitve je treba posredovati na elektronsko pošto Lista najkasneje do 20. septembra 2014.

Vsa druga (večja, dodatna, itd.) oglasna sporočila po naročili organizatorjev volilnih kampanj se štejejo za oglasno trženje po ceniku za oglasno trženje prostora v Listu.

Cesta Turinek uradno predana namenu

Občina Šoštanj je v letošnjem letu prenovila cesto Turinek v Penku. Na cesti, ki je bila do sedaj makadamska so uredili tampon, jo prevlekli z asfaltom in uredili odvodnjavanje.

Foto: arhiv Občine

Odsek je dolg 370 metrov, dela je izvajalo podjetje Andrejc, d. o. o., vrednost del pa je bila 48.700 evrov.

Župan in podžupan Občine Šoštanj Darko Menih in Viki Drev sta skupaj z domačini cesto tudi uradno predala namenu. Župnik je ob tem opravil blagoslov ceste, skupna želja vseh je bila, da bi bila cesta predvsem varna za vse udeležence v prometu ter da bi dobro služila svojemu namenu.

K večji varnosti bo zagotovo doprinesla tudi nova avtobusna postaja, ki jo je občina zgradila na cesti v Penku in so jo obenem s cesto tudi uradno predali namenu.

Občina Šoštanj uredila dodatno učilnico na POŠ Topolšica

Za nemoteno izvajanje pouka na podružnični šoli v Topolšici je pred novim šolskim letom potrebno v stavbi šole urediti novo učilnico.

Na prostornem podstrešju šole je bila ena učilnica že urejena, ob njej je bil prostor za shranjevanje, iz katerega so uredili svetlo učilnico. Za ureditev le-te, je Občina Šoštanj namenila 8.600 evrov, dela pa je izvedlo podjetje Krevzel instalacije, d. o. o., iz Šoštanja.

Foto: arhiv Občine

Na šoli je občina tudi sanirala terase, ki so zamakale, ta dela je izvajal Husein Hodžić, s. p..

V topolško šolo je vpisanih 34 otrok, od tega devet prvošolcev. V šoli ima svoje prostore tudi vrtec – enota Urška, kjer so urejeni štirje oddelki – trije v pritličju in eden v prvem nadstropju, v vrtec v Topolšici je vpisanih 64 otrok.

Pred pričetkom šolskega leta je Občina Šoštanj sanirala tudi stopnišče pred podružnično šolo v Ravnah. Urejene so nove stopnice in nameščena je nova ograja. Ta dela je izvedel Tomaž Ostervuh, s. p.

Varno v šolo

Župan Občine Šoštanj Darko Menih je kot vsako leto sklical sestanek, na katerega je povabil vodstvo šole, predstavnike policije, predstavnika za preventivo in vzgojo v cestnem prometu ter vse izvajalce šolskih prevozov v občini.

Pred začetkom šolskega leta želimo prevoznike še posebej opozoriti na varno vožnjo in upoštevanje cestno-prometnih predpisov. Prvi teden bodo ob šoli prisotni policisti, redarji in študentje na počitniškem delu, v drugem tednu pa bodo na prehodih za pešce za varnost otrok skrbeli člani Združenja šoferjev in avtomekanikov.

Župan Darko Menih je apeliral na vse, da bodo še posebej previdni in pozorni, saj vsi vemo, kakšni znajo biti otroci – živahni in razigrani – njihova varnost pa mora biti najpomembnejša.

Podpisana pogodba za vzpostavitev sistema BICY

Župan Občine Šoštanj Darko Menih je z direktorjem Šolskega centra Velenje, mag. Ivanom Kotnikom podpisal pogodbo za vzpostavitev avtomatiziranega sistema izposoje mestnih koles v Šoštanju.

Foto: arhiv Občine

S tem bo tudi v Občini Šoštanj po vzoru sosednje Mestne občine Velenje zaživel brezplačni sistem izposoje mestnih koles. Eden izmed pogojev javnega naročila, ki ga je izvedla Občina Šoštanj je bil, da bo šoštanjski sistem kompatibilen s sosednjim, velenjskim. V praksi to pomeni, da bodo lahko uporabniki, ki si bodo kolo sposodili v Šoštanju, le-tega vrnil v Velenju in seveda tudi obratno.

Občina Šoštanj bo vzpostavila dve postaji s skupno desetimi kolesi, in sicer eno ob Tresimirjevem parku in drugo na Trgu svobode v središču mesta.

Pogodbena vrednost del je 64.995,50 evrov z DDV.

»Veseli smo, da se bo BICY sistem razširil tudi v Šoštanj,« je ob podpisu pogodbe dejal župan Občine Šoštanj Darko Menih in dodal: »Kolesarske povezave med občino Šoštanj in Mestno občino Velenje so odlične in vzpostavitev tega sistema pomeni še dodatno približevanje in povezovanje obeh občin. Želja je, da v prihodnjih letih sistem razširimo do Topolšice, do koder je tudi speljana kolesarska pot, v prihodnje pa, da kolesarsko povežemo celotno Šaleško dolino.«

Tudi mag. Ivan Kotnik je ob podpisu pogodbe dodal, da je vesel, da se sistem avtomatizirane izposoje mestnih koles širi v Šoštanj. Poudaril je, da je sistem, kakršnega so razvili na Šolskem centru v Velenju, izjemno dodelan in se je izkazal za odličnega, kar dokazuje tudi visoko število izposoj in verjame, da bo dobro zaživel tudi v Šoštanju. Mestna kolesa v Šoštanju si bo mogoče sposoditi po 15. septembru letos.

Podpisana pogodba za sanacijo ceste in plazu

Župan Občine Šoštanj Darko Menih je podpisal pogodbo za sanacijo ceste nad plazom in sanacijo plazu Brusnjak v Florjanu.

Gre za plaz, ki se je sprožil v noči na 12. februar letos in je podrl hlev, v katerem je poginila živina, močno pa je ogrožal tudi dve stanovanjski hiši, zaradi česar so bili stanovalci evakuirani.

Projekt sanacije je izvedlo podjetje Blan, d. o. o., iz Mozirja, najugodnejši ponudnik v postopku javnega naročila pa je bilo podjetje GIC Gradnje, d. o. o., iz Rogaške Slatine, s katerim je danes, 18.8.2014 župan tudi podpisal pogodbo vredno 496.710,63 evrov. Projekt delno sofinancira Ministrstvo za kmetijstvo in okolje (MKO) kot realizacijo delnega programa odprave posledic neposredne škode na stvareh zaradi posledic poplav, visokega snega in žleda v februarju 2014. MKO financira gradbena dela brez DDV, ostala sredstva zagotovi Občina Šoštanj v proračunu: davek na dodano vrednost, nadzor, projektantski nadzor in izdelavo varnostnega načrta ter koordinacija VZPD.

Foto: arhiv Občine

Plaz, ki se je sprožil, je uničil tudi cesto nad plazom, zato je pred sanacijo samega plazu potrebno sanirati to cesto, gre za lokalno cesto LC 410 050 odsek Petkovnik - Štrigl.

Župan Darko Menih je bil ob podpisu pogodbe sicer izjemno zadovoljen, da se bosta sanirala cesta in ta izjemno velik plaz, izrazil pa je skrb nad številnimi naravnimi nesrečami, ki so v zadnjem času prizadele občino Šoštanj: »Od julija 2009, ko so se v Lokovici sprožili številni plazovi, živimo v strahu pred naravo, ki nam neprestano kaže svoje zobe. Plazovi, poplave, nato nekoliko kontradiktorno še suša, pa žled... Po vsaki od teh nesreč se občina izjemno trudi, da bi čim prej vzpostavila prevoznost cest in predvsem zagotovila varnost za vse občane. Nekaj pomoči imamo s strani države, vendar moramo veliko sredstev zagotoviti tudi sami.« Po podpisu pogodbe so z deli že začeli, ta bodo zaključena predvidoma do konca oktobra.

Ureditev ceste v Florjanu

Občina Šoštanj je izvedla javno naročilo za ureditev ceste med križiščem pri Lipi na Pohrastniku in odcepom v Skorno.

Naročilo je zajemalo tri stvari, in sicer sanacijo odcepa Skorno v dolžini 180 metrov, sanacijo odseka pri Lipi v dolžini 286 metrov ter ureditev pločnika in javne razsvetljave na odseku med lipo in križiščem za Skorno, v dolžini 670 metrov, kjer bodo izvedeni tudi hišni priključki.

V postopek javnega naročila je Občina Šoštanj vključila pogajanja, po katerih je bil najugodnejši izvajalec za izvedbo omenjenih del Andrejč, d. o. o.. Vrednost del je 321 tisoč evrov, od tega bo 99 tisoč prispevalo Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo (v skladu z 21. – 23. členom Zakona o financiranju občin), ostala sredstva bo občina zagotovila v proračunu.

Župan Občine Šoštanj Darko Menih je z direktorjem podjetja Andrejč, d. o. o., podpisal pogodbo, po pogodbi je bila uvedba v delo.

Saniran plaz Hriberšek v Belih Vodah

Občina Šoštanj je sanirala plaz Hriberšek ob lokalni cesti v Belih Vodah.

Foto: arhiv Občine

Sanacijo je izvedel Hriberšek Stanko, s. p.. Dela so zajemala gradbeno preddela, kamnito zložbo, ureditev ceste, odvodnjavanje in zaključna dela. Vrednost del je bila 47.150 evrov.

Začetek prenove komunalne infrastrukture na Trgu svobode

Pred prenovo Trga svobode, je potrebno obnoviti komunalno infrastrukturo.

S temi deli so pričeli 1. avgusta in bodo končani do konca meseca. V času del bo delna zapora območja med Kajuhovim parkom, Prešernovim trgom in Trgom svobode. Omogočeni bodo dostopi za pešce.

V Šoštanju koši za pasje iztrebke

Občina Šoštanj se ponaša z lepo urejenimi pešpotmi, ki jih imajo sprehajalci radi. Na ali ob teh poteh so se nemalokrat pojavljali nevestni lastniki psov, ki niso dosledno pobirali iztrebkov svojih ljubljencev.

Foto: arhiv Občine

Občina Šoštanj se je zato odločila za postavitev petih košev, namenjenih izključno pasjim iztrebkom. Dva koša stojita v Kajuhovem parku, eden na Cesti talcev, eden na začetku pešpota v Pohrastniku in eden na pešpoti proti Velenju.

Poleg koša, ki ni namenjen ostalim odpadkom je tudi vrečka, tako da izgovorov za nedoslednost lastniki psov v prihodnje ne bodo več imeli.

TJAŠA REHAR, UNIV. DIPL. NOV.,
VIŠJI SVETOVALEC ZA ODOSE Z JAVNOSTMI

Če hočeš koga zagreti, moraš sam goreti

Romana Sevčnikar. Lokovičanka in Šoštanjčanka. Dolgoletna samostojna obrtnica, kulturna delavka, pevka, planinka in še vse kaj drugega. Oseba, ki misli s svojo glavo. Ki brez sprenevedanja reče, da te življenjske izkušnje malo oklestijo, a tudi okrepijo in da ne ve, kakšne načrte ima Bog z njo. Pogovor z njo je prava osvežitev. In upam da bo tudi tale zapis. Za vse, ki se zavedamo, da je življenje eno in da ga je treba preživeti tako, »da nam spomini lepšajo starost,« kot je rekla Romana, ali pa tako, da nas naša vsakodnevna dejanja izoblikujejo v človeka kakršnega želimo biti.

Šoštanjčanka in Lokovičanka, kaj ste bili najprej?

Vsekakor Lokovičanka, kar tudi ostajam, s Šoštanjem sem povezana od malega zato sem tudi Šoštanjčanka.

Kdaj ste rojeni?

Pred 61. leti. Vsi trije otroci smo se rodili doma.

Trije otroci torej, kot pravite, brat in sestra. Kako bi opisali svoje otroštvo?

Doma smo imeli manjšo kmetijo, danes bi rekli, da smo se samoskrbovali. Otroštvo je bilo povezano z delom – to je bil način vaškega življenja in se nič ne pritožujem. V poletnih večerih smo se otroci skrivali, lovili, plezali po drevju..... saj TV-ja še ni bilo. Spomnim se, da smo gledali v nebo, kdo bo prvi zagledal satelit ali utrinek – to počnem še sedaj. Ata nam je tudi praktično prikazal kako nastane mrk- za opazovanje sončnega smo morali na dvorišču pripraviti vedra z vodo, sončnih očal in podobne zaščite nismo imeli. Pozimi smo reševali rebus, igrali šah, spomnim se, da nam je ata dajal naloge, katerim danes rečemo sudoku.

Lepo otroštvo torej, drugačno, kot so otroštva zdaj, pa tudi Lokovica je bila najbrž drugačna?

Lokovica se je precej spremenila z izgradnjo Šaleške magistrale, saj jo je prerezala na pol. Veliko novih sokrajanov smo dobili, ki so imeli svoje navade. Pravzaprav smo imeli vsi hišo, marof, drvarnico, okrog pa obdelovalno zemljo in seveda vinograd z zidanico. Večji kmetje obvezno še kozolec in svinjake. Ja, zdaj je precej drugače.

Kako ste hodili v šolo v Šoštanj? Peš, z avtobusom?

V Lokovico je bila cesta bolj slaba in smo seveda hodili peš. Z veliko vnemo našega ata – in verjetno še koga – so pripravili novo traso in seveda cesto, ki obstaja še sedaj. Spomnim se, kako so zlagali kamen poleg kamna, za dobro podlogo in drenažo. Imeli smo tudi cestarja, ki je redno skrbel, da so bili očiščeni cestni kanali in vodni prepusti, obcestni jaški.

Torej je bila pot v šolo zanimiva?

V šolo niti ne, hodili smo skoraj eno uro, nazaj je bilo pa čisto drugače(smeh). Zjutraj smo nesli v Šoštanj mleko, potem je bilo pa treba po »kangle« in še vse drugo smo obrali. Obvezen je bil postanek pri »Petretovem« studencu, zdaj se mu reče Tresimirjev.

V šoštanjski osnovni šoli ste se dobro znašli. Kot pravite ste bili ves čas bolj zvedave sorte.

Imela sem srečo, da je bila sestra starejša in so mi rekli »tamajhna Simonka«. Najbrž sem se počutila varno.

Kaj je bilo prej, petje ali gimnastika?

Foto: Dejan Tonkli

Petje, vsi družabni dogodki, od sorodstvenih, do veselic, so bili pevski – no, na veselicah so že bili muzikanti, vendar se je med pavzami pelo, harmonikaš je hodil med mizami in igral.

V prvem in drugem razredu nas je učila gospa Vida Bukovac. Vodila je tudi pevski zbor in sem bila zraven. Pela sem ves čas OŠ. Jeseni 1968 me je sošolka Katja povabila k mladinskemu zboru v cerkev, leto pozneje pa je ta zbor prešel pod okrilje društva Svoboda Šoštanj.

Šoštanj je imel le eno telovadnico, pa še to so obnavljali. Telovadili smo na štadionu, pozimi pa kar v razredu. Ko smo dobili telovadnico – mislim, da v šestem razredu, smo dobili tudi mlado učiteljico Jelko Čretnik, ki nas je takoj navdušila za gimnastiko. Bile smo tako dobra vrsta, da smo redno zmagovale na občinskih tekmovanjih in naprej na medobčinskem v Celju.

Zelo živo ste opisovali eno izmed športnih akademij v Šoštanju. Lahko podrobneje poveste, kako je prišlo do tega, da ste se ukvarjali z orodno telovadbo in kakšni so bili uspehi?

Naša Jelka nas je povabila v društvo Partizan, kjer so se nam pridružile vrstnice iz II. OŠ – pozneje Biba Roeck. Fante na naši šoli je poleg gospoda Jarnoviča vadil Tone Herman. Pod okriljem društva Partizan smo se zbirali najbolj zagnani telovadci in ob koncu sezone pripravili zaključek – akademijo. Ta prireditve je bila na rokometnem igrišču in vedno je zmanjkalo prostora za gledalce. Najbolj v spominu so mi ostali fantje, ki jih lahko enačimo z današnjimi Žabami, ki gostujejo po vsem svetu. To je bil pravi spektakel. Koliko let je to potekalo, ne vem, bila sem pa ponosna, da sem lahko sodelovala. Ob tej priliki prosim, če ima kdo kakšne posnetke, ali morda ve za koga, da je snemal, naj jih prinese v Muzej usnjarstva.

Tekmovali ste tudi drugje. Je bila to lepa izkušnja?

Tekmovali smo za šolo, gostovali smo pa na odprtju telovadnice v Šempetru, kjer je z nami nastopal tudi Tine Šrot, zlati olimpijec Miro Cerar pa je bil med gledalci. Takrat so po njem telovadnico tudi poimenovali.

Ste se še kdaj kasneje v življenju bolj intenzivno ukvarjali s športom?

Menda je kegljanje šport, v začetku sedemdesetih sem bila druga na občinskih sindikalnih tekmah.

Čestitke! Kaj pa planinarjenje? Je to šport, zabava ali je hoja v hribe eden izmed načinov življenja?

S planinami se menda res »zastrupiš«. Vse, kar ste napisali, drži. Koliko zadovoljnih ljudi srečaš, lepota cvetja, potočkov, razgledov in tisto notranje veselje, ki ga občutiš. Ni mi žal za čas, ko opazujem bitko za samico, ko odmeva ropot gamskih rogov, drugič spet čakam, ker kozorogi počivajo na melišču, katerega moram prečiti. Njihova veličastnost, gracioznost – ve se, kdo je gospodar!

Pravite, da so vam ljube Savinjske Alpe. Ste bili na veliko vrhovih?

Na Mrzlo goro najbrž ne bom nikoli šla, drugo sem pa že kar »oblažila«. Zame je najlepša Ojstrica, sicer se pa večkrat odpravim tudi na Raduho, Ute so nepozabne, iz Logarske na Jezersko.....

Kaj pa v slovenskem prostoru? In kateri je bil vaš najvišji ali po vašem mnenju najtežje osvojen vrh?

Karavanke me vse večkrat pritegnejo – Olševa in Peca sta blizu, Gorenjski del je pa že malo oddaljen. Letos sem bila sigurna, da bom zopet na Begunjščici in na Robleku, pa vreme ne dovoli. Še dobro, da planine počakajo. Najbolj sem se bala Skute, pa le ni bilo tako hudo. Lepo vreme in dovolj vode, razgled poplača vse – Turski žleb je pač Turski žleb, saj ko sem bila mlada, ni bil nič.

Ste tudi članica Planinskega društva Šoštanj, kako dolgo?

V društvene papirje bi bilo treba pogledat, morda od 1972?

Vaš pogled na društvo in sodelovanje v društvu?

Članarino poravam v januarju, sicer pa nisem aktivna in ne hodim na izlete z društvom. V tuja gorstva ne zahajam, doma grem pa po trenutnem navdihu. Če greš na organiziran izlet, se moraš prilagajati, počivati, ko je čas za to, mene pa to omejuje.

Presenetilo me je dejstvo, da ste delali tudi v planinskih kočah. Poleg zaslužka, najbrž tudi zaradi veselje do tovrstnega dela. Boste še kdaj?

Obrtnica z vse manj dela, za položnice je treba zaslužiti in na mojo srečo je bivša sopevka z možem potrebovala pomoč. Najprej sem 5 let pomagala na Klemenči jami, nato 5 let na Loki pod Raduho in še 6 let na Koroški strani – na Grohatu. Večkrat sem ostala kar ves teden in sva z oskrbnico Betko »prelazile« vse »kozje steze«, enkrat za enimi rožami, drugič za mahom in brusnicami, ali pa le k sosedu pastirju na klepet. To je pravi dopust! Sedaj sta na planini Ravni na Menini pastirja in se tudi

najde kakšen popotnik, ki si zaželi kavo, čaj ali vsaj domačo besedo. Na koči je treba opraviti vsa dela, kakor doma. Enako je s strežbo, sicer nas je pa nekaj Lokovičank hodilo »kelnarit« v Družmirje na veselice, še preden so se gasilci prestavili v Lokovico. Tudi tukaj bi morala za letnico pogledat v arhiv društva.

Triglav. Vaša pot tja je bila baje velikokrat v vlogi vodiča.

Leta 1974 sem bila prvič na Triglavu in sem rekla, da ne grem več. Zarečeni kruh – verjetno sem bila še petnajstkrat in morda ne zadnjič. Najprej je hotela mama na Triglav, nato s tremi prijateljicami, nato družba muzikantov – od vseh je bila le naša Simona (sestra, pevovodka ženskega zbora Lokovica) že enkrat na vrhu. So me pač prepričali in sem jim pomagala, da so osvojili ta naš simbol, Triglav. Splanirala sem pot, na kateri koči se bo spalo, kaj morajo nujnega imeti na sebi in v nahrbtniku – hoditi mora pa itak vsak sam. Samo enkrat nas je vreme pregnalo z vrha, si ne želim ponoviti.

Tudi sicer imate bogato zbirko najrazličnejših zemljevidov. Kdaj ste se navadili, da vzamete zemljevid s sabo?

Zemljevidov imam res precej, največ Slovenije. V avtu je obvezen Atlas Slovenije in seveda planinske specialke. Rada se vozim po razglednih poteh, skozi kraje, ki jih ne poznam. Doma na zemljevidu vse še enkrat »prevozim«. Zemljevid mora biti v avtu, kaj če se zgubim – cele Slovenije nimam v glavi. V planinah pa lepo iz zemljevida razberem katere vrhove vidim.

Ste se kdaj izgubili v hribih?

Nikoli se nisem zgubila v hribih, sem pa že izbrala napačno pot.

Kaj pa v življenju?

Ne spomnim se, da bi imela točno zastavljene cilje. V življenju naletiš na preizkušnje, iz katerih se kaj naučiš, malo te oklestijo in te okrepijo. Ne vem kakšno je moje poslanstvo, kakšen načrt ima Bog z menoj.

Zelo zgodaj, v osemdesetih letih, ko je bilo samostojnih obrtnikov, ali privatnikov, kot smo jim takrat v glavnem rekli, še precej manj, kot danes, ste se podali v te vode. Zakaj? Ste bili prej zaposleni?

Mama je bila nosilec kovinske obrti po očetu, brat Jure je imel lesno obrt. Potekali so pogovori o nekem velikem delu in sem pustila službo v Gorenju. Leta 88 sem po mami prevzela obrt, delali smo še vedno vsi, da je le bilo delo. Že takrat, ko sem bila še v Gorenju sem doma vodila knjige in tako vse do upokojitve.

Foto: arhiv

Foto: arhiv

Torej je bila vaša družina cela vpeta v samostojno delo?

Oče je sicer začel s stroji, ki se rabijo na kmetiji, doma smo imeli pa hmeljsko žičnico. Takrat je napravil stroj – avtomat za izdelavo hmeljskih kavljev. To je bilo leta 1964 in ta stroj še vedno obratuje. Hmezdal Žalec je z našimi kaveljčki zalagal celotno Slovenijo, Slavonijo in del Avstrije. Stroj je tudi patentiral. Z leti se je dejavnost popolnoma preusmerila v žične izdelke.

Glede na to, da ste bili do upokojitve v samostojnih vodah, lahko mogoče ocenite, koliko se je v tej veji gospodarstva situacija izboljšala ali poslabšala?

Mislím, da je oblast spoznala, da je velik del davščin prispeval privatni sektor in da bi bilo dobro malo popustiti. V državno pokojninsko in zdravstveno varnost so le dovolili včlanitev, kreditov pa še dolgo ni bilo možno dobiti. Nič nisi mogel, če ti kdo ni poravnal dolgov – finančna nedisciplína – vendar namernih pokvarjenih neplačnikov ni bilo toliko. Uradnikov pa nismo marali, saj so vedno prišli za Božič ali Velikonočni ponedeljek. Kot otroci smo bili pa zapostavljeni, nismo imeli kam po »Dedka mraza«, nismo mogli s kolonijo na morje, tudi stanovanja – kot obrtniška hči – nisem mogla dobiti.

Vas je tudi to spodbujalo k spremljanju sprememb v zakonodaji in izobraževanju?

Za dobro opravljeno delo je potrebna marljivost, natančnost in seveda čas. Vse to mi je bilo preveč dragoceno, da bi mi neznanje (moje ali uradnikov) vzelo zaslužen denar.

O politiki radi rečemo, da nas ne zanima. Vi pa trdite nasprotno.

Seveda, saj politiki sprejemajo zakone, bo zakon tak, da bom lenuha lahko odpustila, kakšna bo stopnja davka..... Kdo je odločal o stanovanjih po Jazbinškovem zakonu....gradili smo jih vsi, kupili pa le tisti, ki so jih dobili – koristili ! Ni to politika?

Ja, seveda. Kaj pogrešate v lokalni sceni in tudi na državnem nivoju?

Doma pogrešam stik, morda enkrat letno vsaj anketni listič o predlogih, željah. Sigurno bi predlagala, da si »izborimo«, da bi bil grb na hladilnem stolpu TEŠ 6. Koliko časa se še ne bo uredila tista podrtija, ki jo vidijo obiskovalci muzeja, obvoznica – je komu sploh mar za varstvo naših šolarjev..... Bila sem že povabljená, da kandidiram za svetnika, vendar nimam več dovolj energije, zaradi sejnine pa tam ne bom. Bom uporabila besede škofa Slomška: KDOR HOČE DRUGEGA VNETH, MORA SAM GORETI. Na državnem nivoju pa pomanjkanje kulturnega dialoga med politiki. Pozabljajo, da so izvoljeni, da bi delali dobro za Slovenijo, nekateri nam delajo sramoto v svetu. Sprenevedajo se, da ne vedo kam je šel denar: toliko let službe pomnoženo s plačo - vse kar je več (če nisi dedoval) si ukradel - pobrat in vrnit nazaj sloveniji - nas imajo res za take bedake???? Tu bi se lahko razgovorila: sindikalisti, sodstvo.....

Torej vas ne bom vprašala koga boste volili, vemo pa, da ste veliko delovali v krajevni skupnosti. Kateri projekti so bili realizirani tudi z vašo pomočjo?

V KS Lokovica sem delala kot tajnik, to je bilo v času referendumškega denarja. Vse več krajanov si je lahko kupilo avto in potrebe po cestah so se večale. Uredili smo vodovodno oskrbo, povečala se je potreba po telefonskih priključkih. Danes ti na dom pripeljejo potreben material, takrat ga pa ni bilo in je bilo potrebno več truda do zelenega cilja. Bili pa so to časi zborov krajanov, kjer so vsi lahko povedali svoje potrebe, želje, nepravilnosti, kritike, to pa zelo pogrešam. Kje in komu naj povem svojo željo, idejo – saj ni treba da je sprejeta, morda ima kdo boljše? Že pogovor pravi VEČ LJUDI VEČ VE kot, da so naši predstavniki izgubili vso korajžo in voljo na dan izvolitve – škoda.

Vaše razmišljanje je konstruktívno. Ste kdaj razočarani nad dejstvom, da je dobro včasih sprejeto za slabo?

Veliko ljudi ima ideje, kje kaj izboljšati in to tudi naredijo. Nekateri pa le kritizirajo – morda je to vse kar zmorejo?

Aktivni ste tudi v Prosvetnem društvu, do kam sega to sodelovanje?

Mama je pogosto igrala v komedijah, ki so jih redno pripravljali v Lokovici. Precej so tudi gostovali, jaz sem ji pa nekako asistírala – odvisno od vloge. Doma sem brala vse ostale vloge, da se je lahko naučila svoje. Pozneje se je generacija zamenjala in sem tudi sama sodelovala na odru. Pred publiko je šlo zares, največ smeha in prijetnega druženja smo pa doživeli na vajah in to je tudi največ vredno. In petje pri ženskem zboru, tudi tu je bilo precej nastopov, gostovanj, izletov in dobre volje.

Z društvom najbrž marsikaj pripravite. Je Lokovica kraj, ki je dovzeten za ideje, druženje, skupne dejavnosti?

Družabno življenje v Lokovici nikoli ni zamrlo. Morda res ni nekih velikih vzponov, organizirani pa so razni izleti, ogledi prireditvev, Božično novoletni koncerti, počastitev materinskega dne. Vsako društvo ima svoje popestritve, če je komu dolg čas, naj se nekje vključi! Skupne dejavnosti: prav zdaj se pripravlja druženje, kjer bodo sodelovala vsa društva. Lokovica je kraj, dovzeten za ideje, česa vsega že nismo prikazali na pustnem karnevalu, novim krajanom smo delili domača imena – vse za druženje in dobro voljo. Pohvaliti moram tudi mlade fante, ki vsa leta pobirajo jajca in ohranjajo tradicijo.

Še dlje pa traja vaše sodelovanje v različnih pevskih sestavih, se spomnite vseh pevovodij?

Seveda se spomnim vseh, 10 jih je bilo, a številka ni pomembna.

Mešani pevski zbor Svoboda Šoštanj je gotovo sestav, ki vas je najbolj zaznamoval. Tam ste že precej dolgo.

Od vsega začetka, kot sem že omenila. S tem zborom sem doživela veliko lepega, poroke pevcev, nove družine, otroci – nekateri so se nam že pridružili. Razna gostovanja, kjer brez zbora gotovo ne bi bila. Slišala sem že: «Včasih je bilo še lušno». Meni se zdi vedno prijetno, vedno so novi obrazi, novi člani, ki imajo svoje talente, druge ideje in s svojimi pojavami popestrijo dihanje v zboru. Kako lepo je pogledati, da imamo toliko mladih v svojih vrstah.

Kaj vam pomeni petje?

Morda se sploh nisem zavedala, dokler nisem začela pogrešati petja v planinskih kočah. Zelo redko, a kako lepo se sliši prijetno petje od kakšnega omizja. Petje mi res pomeni zelo veliko. Sem kar pobudnik na dopustu ali v planinah za kakšno pesem, vedno je lepo sprejeta. Pojem tudi v našem cerkvenem zboru, tam ima pesem poseben zvok.

Se spomnite nagrad, ki ste jih prejeli, oziroma pri kateri ste se počutili, da je najbolj vaša?

Razne nagrade in priznanja se nanašajo na dobo sodelovanja. Vsekakor si jih vesel, to le ne pripada vsakomur. Lani sem prejela Priznanje župana občine Šoštanj. Prejela sem ga na predlog pevcev in sem res vesela, da vidijo mojo pripadnost in vlogo v zboru, da so mi izkazali pozornost in da so mi pokazali, da jim veliko pomenim, tako kot oni meni. Hvala!

Tudi različne funkcije opravljate. Kaj se vam zdi pomembno pri prevzemanju zadolžitev in odgovornosti?

Vedno delaj kot da delaš za sebe! Pošteno je, da pri sebi razčistiš ali si sposoben in, če si to sploh želiš. Če je odgovor pritrdilen sprejmeš kot izziv in ti ne bo spodletelo. Če to gledaš skozi denar, iz tega ne bo nič!

Ste odprti za spodbude in ideje drugih?

Vedno in z veseljem!

Izvedela sem tudi, da pomagata v Mihaelovem domu pri Karitas.

To je lepa gesta.

Hvala lepa.

Kaj pomeni delo pri Karitas?

Včasih je dovolj, da komu le prisluhneš, največkrat pa se ljudje oglašijo zaradi finančne stiske.

Je v šoštanjski občini veliko pomoči potrebnih in kako pomaga Karitas?

Pri nas je sedež dekanijske Karitas in nismo omejeni le na Šoštanj. Izguba službe, razvezani zakoni, vse to pripelje ljudi do tega, da jim zmanjka denarja. Pomagamo jim s hrano, ki jo dobimo nekaj iz EU nekaj pa od centra Karitas. Hvaležni smo tudi domačim kmetom, ki darujejo viške pridelkov. Pred začetkom šolskega leta razdelimo pakete z zvezki, svinčniki, barvicami....da lahko denar porabijo v drug namen.

Kako po pomoč?

Vsak torek od 17,00 do 18,00 ure imamo dežurstvo in skupaj poiščemo ustrezno rešitev.

Zdite se mi oseba, ki se v življenju zanaša predvsem nase.

Najbrž ste me kar prav ocenili. Kar imam, sem si z delom ustvarila, zdaj se sama sprašujem, kaj sploh potrebujem!

Kako sklepete prijateljstva?

To se pač samo pokaže. Srečujemo veliko ljudi in če so podobni interesi in razmišljanja, se boš s takimi še želel pogovarjati. Prava prijateljstva je treba čuvati in z njimi lepo ravnati. Trudim se tudi, da ohranim lepe odnose z Juretom in Simonom.

Imate v življenju kakšen moto?

Volja vedno najde pot!

Kakšno misel, ki bi jo želeli posredovati bralcem?

Imamo le eno življenje – živimo ga tako, da nam bodo prijetni spomini lepšali starost.

Hvala.

Hvala vam.

MILOJKA B. KOMPREG

Foto: Dejan Tonkli

Stare pumpe

31. tekmovalje ročnih in motornih brizgaln

Priljubljenost tekmovalstva starih ročnih in motornih brizgaln, ki ga je tudi letos izvedlo Prostovoljno gasilsko društvo Šoštanj mesto, iz leta v leto narašča. Nekaj tudi zaradi veselice, oziroma Zabave v Šoštanju, ki sledi po koncu tekmovalstva, a tudi med samim tekmovalstvom ekip je bilo letos veliko tistih, ki jih zanima stara oprema, način gašenja po starem in vse kar je povezano z zgodovino gasilstva, ki po svojem delovanju presega društvene norme. Prizorišče pred gasilnim domom v Šoštanju je bilo polno že v zgodnjih popoldanskih urah, ko so se je po temeljiti pripravi začelo tekmovalstvo. Na delu komisije, ki jo sestavljajo šoštanjski gasilci in imajo za nalogo pošteno točkovanje in ocenjevanje, saj je tudi pripravljenost in izvirnost tekmovalcev iz leta v leto večja. Pa tudi udeležba, letos je tekmovalo kar 29 desetini. Veliko bi lahko povedali o opremi, konjski vpregi, zloščeni brizgalnah, polikanih uniformah, a največ je govorilo tekmovalstvo samo, ki je na nek način poklon tradiciji gasilstva. Ker pa je šlo za tekmovalstvo, so bili seveda tudi rezultati. In ti so sledeči.

Foto: Andraž Roškar

V tekmovalstvu z motornimi brizgalnami se je pomerilo enajst moških desetini in tri ženske. Med moškimi je bila najboljša desetina PGD Kaplja vas, druga je bila Paška vas in tretja PGD Topolšica. Najbolje se je izkazala ženska desetina iz PGD Šoštanj mesto, druge so bile gasilke iz PGD Kapla Pondor in tretja desetina PGD Dekani. Pokale, ki so seveda šli v zaslužene roke je podelil župan občine Šoštanj Darko Menih. V tekmovalstvu ročnih brizgaln, ki je še posebej slikovito in nostalgичno, je prvo mesto odnesla desetina iz Letuša, drugo iz Braslovč tretja pa je bila desetina PGD Požarna bramba Vransko.

Foto: Andraž Roškar

Ženska desetina Šoštanj mesto se je tudi tu odlično izkazala, saj so osvojile prvo mesto pred drugo desetino iz Ljubnega ob Savinji in Blanco, ki je bila tretja. Nagrade in čestitke so prejeli iz rok častnega predsednika PGD Šoštanj mesto in občinskega poveljnika Borisa Goličnika.

Podeljene so bile tudi nagrade, plaketa za najstarejšega tekmovalca Ivana Goloba iz PGD Pesje in plaketa za najstarejšo tekmovalko Zalo Mlakar iz domačega društva, kateri je predsednik PGD Šoštanj mesto še posebej iskreno stresel roko. Milan Roškar, poveljnik društva pa je podelil nagrade za najbolj izvirno desetino, ki jo je prejela desetina iz Dekanov in pa najbolj oddaljeno, ki je bila spet tako kot lani, desetina iz Markovcev. Tekoče nagrade so obema desetinama prišle še kako prav.

Foto: Andraž Roškar

Tekmovalstvo je štel tudi za pokal Sa-Ša regije, kjer je v tekmovalstvu motornih brizgaln prvo mesto in s tem prehodni pokal osvojila moška desetina PGD Topolšice, drugo mesto je šlo v Paško vas in tretje z desetino iz Kaplje vasi. V ženski konkurenci so prehodni pokal in prvo mesto osvojile gasilke Kaplje –Pondor, druge pa so bile domače gasilke. Janko Žunter, predsednik sveta Sa-Ša regije je bil tisti, ki je podelil pokale, za rezultate tekmovalstva ročnih brizgaln pa so pokal iz rok Borisa Lambizerja poveljnika GZ Šaleške doline prejele desetine požarna bramba Vransko in prehodni pokal za prvo mesto, PGD Letuš za drugo mesto in PGD Braslovče za tretje mesto v moški konkurenci, v ženski pa so spet blestele domačinke PGD Šoštanj mesto, ki so prejele prehodni pokal v trajno last, druge in seveda tudi odlične pa so bile gasilke iz Ljubnega ob Savinji.

Foto: Andraž Roškar

Tekmovalstvo in druženje se je izteklo pozno v jutranje ure, ko je zbrane zabaval priznani ansambel Spev, za dobro počutje, hitro postrežbo in uspeh zabave v Šoštanju pa so zaslužni prav vsi člani gasilskega društva Šoštanj mesto, z vodstvom na čelu.

AMADEJA KOMPREJ

Prvo srečanje šoštanjskih upokojencev

Že tako aktivno društvo upokojencev Šoštanj je tudi tokrat dokazalo, da lahko s pravo voljo in podporo združimo prijetno s koristnim.

Foto: Amadeja Komprej

Ideja, da se poleg druženja vseh upokojencev Šaleške doline organizira tudi srečanje samo šoštanjskih upokojencev je zrasla v krogu novega vodstva, ki mu od letošnje pomladi predseduje Janko Zelcer. V nedeljo, 24. avgusta so se srečali v Ravnah, pri Rekreativsko kulturnem središču upokojenci občine Šoštanj, povabili pa so tudi predstavnike krajevnih skupnosti župana občine Šoštanj Darka Meniha in Draga Semeta, predsednika šaleške pokrajinske zveze DU Velenje. Udeležba je bila večja, kot so pričakovali, saj se jih je srečanja od 1200 članov udeležilo skoraj 500.

Foto: Amadeja Komprej

Goste je najprej nagovoril Janko Zelcer. Hkrati se je zahvalil za odzivnost in pomoč pri organiziranju dogodka. Na oder je povabil župana Občine Šoštanj, ki je čestital organizatorju in med drugim dejal: »Gospodu predsedniku se iskreno zahvaljujem, za vse do sedaj uspešno izvedene in obiskane akcije, ki jih vodi, odkar je letos nastopil funkcijo. Upam in želim, da bodo uspešne še naprej.« Besede pozdrava in čestitke je med zbrane prenesel tudi Drago Seme: »Vesel sem, da vas vidim, posebej pa sem vesel, da smo se ponovno srečali. Ponosen sem na vsakega člana in članico posebej.« Omenil je, da jih je v pokojninsko zvezo DU Velenje včlanjenih skupaj 7000. Resnica pa je, da je vseh upokojencev šaleške doline 11530. Vsako srečanje pomeni, da se ponovno družijo in spoznavajo iz vseh koncev.

Za kulturni pridihi je poskrbel Mešani pevski zbor Društva upokojencev Šoštanj, muzikant Ivan Matko in presenečenje dneva, prihod »Maršala Tita in Hitlerja«, ki sta dobro odigrala svoji vlogi. Poskrbeli so tudi za srečelov in odzivi na takšno srečanje so bili pozitivni.

Foto: Amadeja Komprej

Sedovnik Greta: »V pokoju sem že 22 let. Zelo sem navdušena, da se nekaj takega dogaja v domačem kraju in si želim, da bi takšna srečanja postala tradicionalna. Na srečanju sem srečala veliko prijateljev s katerimi sem se lahko pogovorila.«

Foto: Amadeja Komprej

Janko Zacirkovnik iz Šoštanja. »Sem prvič na srečanju, ki je organizirano v občini Šoštanj in je prav, da je tukaj, sem ga pogrešal. Vsako leto sem hodil v Velenje, kjer mi je bilo tudi všeč. Sodelujem pri godbi veteranov Univerze za III. življenjsko obdobje in če bo srečanje drugo leto spet, bomo godbeniki radi sodelovali, če nas bodo povabili.«

AMADEJA KOMPREJ

Pododbor društva upokojencev Ravne

Pododbor društva upokojencev Ravne deluje v okviru društva upokojencev Šoštanj in sodeluje tako z matičnim društvom kot z ožjim okoljem.

Pododboru, ki šteje 190 članov predseduje Branimir Drev, ki se je tudi oglašil v našem uredništvu. Pogovor je tekkel o njihovem delu, druženju in dejavnostih, ki jih izvajajo, pa tudi o prijetnih stvareh, kot so obletnice. Na srečanju, ki ga prireja Šaleška pokrajinska zveza društev upokojencev Velenje, so namreč posebno pozornost doživeli trije pari iz Raven. Na svečanem druženju je slavljenec čestital župan Občine Šoštanj Darko Menih, priznanje pa podelil predsednik zveze Drago Seme. Seveda je slavljenec čestital tudi novi predsednik društva, Janko Zelcer.

Ivan in Angela Kumer sta v zakon stopila leta 1954. Rodile so se jima tri hčerke, Vera, Vida in Majda, družina pa se večja iz leta v leto, saj šteje tudi šest vnukov in sedem pravnukov.

Foto: arhiv

Jože in Dragica Praprotnik sta zakonsko zvezo sklenila leta 1963. V zakonu so se jima rodili trije sinovi Jože, Robert in Daniel, zdaj pa se že veselita dveh vnukov in dveh vnukinj.

Foto: arhiv

Slavko in Tonika Letan sta v zakon stopila leta 1949. V ljubezni sta vzgajala dva otroka, sina Janka in hči Nevenko, ki sta s parterji poskrbela tudi za to, da sta Slavko in Tonika dobila še kakšen čin. Razveseljujejo ju namreč štirje vnuki in trije pravnuki. Foto: arhiv

Kaj je skupnega tem trem parom? Zagotovo strpnost drug do drugega. In razumevanje, da je skupno življenje potovanje v neznano. Na njega moraš biti pripravljen za vsako vreme in za vsako težavo. Skupaj. Očitno je njim potovanje uspelo.

MILOJKA B. KOMPREJ

Kapelica sv. Roku na Tolstem vrhu

V nedeljo popoldne se je na Tolstem vrhu nad Belimi Vodami, na poti od Slemenca do Smrekovca, zbrala množica več kot sto ljudi, ki so bili povabljeni na slovesno odprtje nove kapelice, poslej namenjene zavetniku gozdarjev sv. Roku.

Množica ljudi je spremljala slovesnost z blagoslovom Senovršnikove kapelice na Tolstem vrhu. Foto: Jože Miklavc

Dan po prazniku tega svetnika je znani gozdar, kmet, podpredsednik Društva lastnikov gozdov Šaleške doline Janko Mazej »Senovršnik«, skupaj z družinskimi člani, sosedi in prijatelji, »oznanil«, da je več sto let staro znamenje s križem na tem mestu že dodobra uničil zob časa ter, da se je odločil, da na tem mestu, postavi spoštljivo kapelico. Po Mazejevem nagovoru, v katerem je osvetlil zgodovino ostankov nekdanjega obeležja (ki je eno od 34 verskih znamenj na področju KS Bele Vode), sta opravila blagoslov šoštanjski dekan Jože Pribožič ter njegov pomočnik, novi kaplan Marko Rakun. K dobrim željam ob izgradnji kapelice z naslikano podobo sv. Roka na notranji steni, sta se pridružila tudi predsednica Krajevne skupnosti Bele Vode, Anica Pudgar ter župan občine Šoštanj Darko Menih, oba z zahvalo družini Mazejevih za tako plemenito dejanje.

Janko Mazej, dekan Jože Pribožič in kaplan Marko Rakun so opravili slovesni del »posvetitve« kapelice na 1200 m visokem slemenu Tolstega vrha. Foto: Jože Miklavc

Zgodba o znamenju pa je bolj barvita, kot se zdi na prvi pogled. Po nekaterih pisnih virih je na področju sedanjih Belih Vod razsajala huda bolezen - kuga, ki je vzela več deset ljudi. V spomin nanje naj bi bilo postavljeno zidano znamenje z dodanim križem, ki pa se je v desetletjih vsled vremenskih vplivov uničilo. Kot je bilo slišati, so kmetiji Senovršnik iz Belih Vod po vojni nacionalizirali tudi del gozdnih površin s kapelo. V tem času se je uničenje le še nadaljevalo, zato so se Mazejevi po vrnitvi gozda, na katerem je bila od leta 1960 kapelica z betonsko ploščo namesto strehe, bolj zavetišče planincem kot kaj drugega, namenili zgraditi gozdno cesto in vlake za spravilo lesa, hkrati pa postaviti sakralni pomnik z novo vsebino. To se je zgodilo letos do sredine poletja, ko so poleg Senovršnikovega »Vanča« poprijeli za delo trije vrli sokrajani; Andrej Lenko, Zdravko Atelšek ter Franc Stropnik. Kot je ob blagoslovu lepo izdelane kapelice povedal dekan Pribožič, je ta pot in od zdaj

dalje še krščansko obeležje pomembna tudi zaradi obiska škofa Martina Slomška, ki je prišel v Zavodnje na birmo po tej poti. In kot je dekan še dodal malce pesniško, »je vsako takšno in podobno obeležje tudi znamenje, da veren rod prebiva tod!« Med številnimi povabljenimi sokrajani, planinci, gozdarji idr., se je vabilu osebno odzval tudi podpredsednik Zveze lastnikov gozdov Slovenije Janez Beja, ki je zaželel »dobrim ljudem« vse dobro in čestital k tej novi pridobitvi. Ob kapelici so za vse, ki bodo tod mimo brusili gozdarske in planinske pete, postavljene klopi za počitek in malico iz bisage. Izkoristili pa so jih že tokrat, saj so po harmonikarski spremljavi »Jodl Lojza« ter spontanem petju, »vlcarske« mize in klopi ob postrežbi zelo prav prišle.

JOŽE MIKLAVC

Odprta vrata Čebelarkega centra Saša

Domači čebelarji iz ČD Luče ob Savinji so pred dnevi v sodelovanju z vodstvom Zveze ČD Saša regije, ob dogajanju Luškega dne, na stežaj odprli vrata obiskovalcem v Čebelarkega centru Saša v Raduhi.

Anton Kumer je predstavil razvojni cikel čebele kranjske sivke. Foto Jože Miklavc

Obiskovalcem so prikazali tehniko in razložili vzrejne metode za vzrejo matic ter pridelavo matičnega mlečka, povedali vse o čebeli kranjski sivki, v degustacijo pa ponujali domačo med. Člani ČD Luče so se na dogajanje pripravljali tudi že več dni pred tem ter se veselili nove pridobitve, bivaka-skorjevke z imenom »Trotov panj«.

Čebelarkega centra Saša regije v Lučah ob Savinji. Foto Jože Miklavc

Kot nam je dejal eden od vrlih čebelarjev, bodo tam »razmišljali o napakah, ki jih delamo ljudje in nekateri slabi čebelarji, ko se ne zavedamo, da je povezava človeka s čebelami bistveno širša in pomembnejša, kot le izkoriščanje ter uživanje medu in čebeljih pridelkov.« Ker večina čebelarjev to seveda ve, bi se morali takšnega razmišljanja okleniti kmetovalci, vrtničkarji in gozdni posestniki, saj je vse bolj na dlani, da brez opravevanja čebel (in drugih žuželk), ni mogoče pričakovati dobrih sadjarskih letin ter drugih poljskih in gozdnih pridelkov.

Letos skromnejša letina medu, a bo zato slajše in bolj cenjeno. Foto Jože Miklavc

Ob občinskem prazniku v Lučah so tamkajšnji čebelarji postavili stojnico sredi trga in ponujali medene pridelke v tem, letos bornem medenem poletju. Kot je dejal predsednik Čebelarke družine Luče ob Savinji Anton Kumer, ob letošnjem izredno neugodnem vremenu za čebelarjenje, se bodo morali skupaj s čebelami pretolči čez to, zares težko letino. Kaže, da bo posebej naporna in draga zima, ko bo potrebno izdatno krmljenje za preživetje panjev.

JOŽE MIKLAVC

38. Ovčarski praznik v Šmihelu nad Mozirjem

VŠmihelu so za letošnji praznik spomina na nekdanjo kmetijsko in gospodarsko panogo, s katero so se poleg gozdarstva preživljali ljudje, načrtovali odpreti obnovljeno vaško jedro, to je poti, cesta in dvorišče.

Pred skorjevko in v njej se je odvijala vsa organizacija in degustacija pastirskih dobrot ter kulturnega izročila. Foto: Jože Miklavc

A so morali zaradi slabega izvajanja nekaterih del to predstaviti na poznejši čas. So pa kljub tvegani vremenski napovedi uspešno izvedli turistično etnografski del ter mali sejem domače obrti in kulinarike. Na pravo ovčarstvo in pastirje v tem kraju, kjer tvori strnjeno naselje le cerkev sv. Mihaela, slikoviti farovž, mala podružnična šola, miniaturni orodni gasilski dom za zelo učinkovito gasilsko »Trojko« ter gostilna Baza-bar, vsako leto, že 38 let, obujajo spomin s pravim domačim Ovčarskim praznikom, ki ob pestrem programu ponuja tudi pristno zabavo. Tokrat, v soboto 16. in nedeljo 17. avgusta, je Društvo podeželske mladine, skupaj z domala vsemi sokrajani pripravilo dvodnevno druženje z odprtjem razstave slik mlade domačinke Romane Rezončnik, igranim prikazom življenja ljudi na podeželju nekoč, sveto mašo za kmete v tamkajšnji cerkvi z blagoslovom traktorjev in traktoristov, srečanjem govedorejcev Šaleške in Savinjske doline, hitrostnem kiparjenju z motorno žago, Šmihelskimi igrami mladih, ter vsakoletno merjenje moči z vlečenjem vrvi med ekipami podeželske mladine. Osrednji dogodek se je odvil v soboto na večer, ko je večja skupina domačih mladih in starih domačinov prikazala ovčarstvo nekoč z igrano predstavo na prostem.

Zapeli so pevci KD Rovtar, prikazali so ograjo in kočo skorjevko, ovčarsko stajo, ovce je pazil pastir Janez Orel, ki sta jih kasneje oprala in ostrigla Napački Ivan in Kuglerjev Lojze, na škajtrovcu je rezal seno Stanko Hriberšek, smrekove veje za steljo je drobil Marjan Pačnik Žlebnik, leseno kritino šikle pa je cepil Vinko Goltnik Potočki. Predica Napačka Jožica je predla ovčjo volno iz niti pa je pletla volnene nogavice mlada gospodinja Žlebska Nada. Ko je vmes zaigral na harmoniko Lovro Gostečnik in so pesem na pesem dodajali krajevni pevci, se je dan prevesil v večer in vsi so bili veseli, da so se lahko posvetili veliki zabavi z ansamblom Golte.

JOŽE MIKLAVC

Darja Miklavžina- mlada kmetica Slovenije za leto 2014

Pred nedavnim se je v Šentvidu pri Grobelnem odvijalo finalno tekmovanje za pridobitev naslova mlada kmetica leta in mladi gospodar leta Slovenije 2014.

Foto Jože Miklavc

Med sedmimi kandidatkami se je za dobro uvrstitev potegovala tudi 33-letna Darja Miklavžina iz »Strževe« kmetije v Škalah. Tekmovanje so organizirali ČZP Kmečki glas, Zadrúžna zveza Slovenije ter Občina Šmarje pri Jelšah s svojim Društvom kmetíc Ajda. Tekmovanje je potekalo v teoretičnem, zelo strokovnem kvizu znanja s področja kmetijstva, živinoreje ter kulinarike ter kasneje še v spretnostnih igrah, kjer je Miklavžinova premagala vse tekmice in si na koncu prislužila prvo mesto med konkurentkami. Darjo so pred nabito dvorano ponesli k zmagi tudi zvesti spremljevalci iz Društva podeželskih žena Šaleške doline ter Revivas iz Škal. Darja je ob razglasitvi ponosno prejela čestitke in vredna darila, ki so jih vročali predstavniki organizatorjev in sponzorji. Miklavžinovi ob boku je med moškimi postal mladi gospodar leta Matej Gantar iz Godoviča. V istovrstnem tekmovanju v lanskem letu si je odlično tretje mesto (prvič iz Šaleške doline) priborila predstavnica Društva podeželskih žena Šaleške doline Marta Ročnik iz Zavodenj, to pa je spodbudilo letošnjo kandidatko, da je namesto dopusta prešturirala kup strokovne literature, se skrbno pripravljala na tekmo in nazadnje srečna postala prva mlada kmetica Slovenije in prvič iz Šaleške doline. Nekdanja Lokovičanka sedaj mlada kmetica, gospodinja in mala podjetnica (kulinarika) je poročena v Škalah pri Velenju, na 54 ha veliki kmetiji, kjer usmerjeno na kmetiji redijo govedo, krave dojilje in pitano mlado govedo, Darja pa se ukvarja še s peko peciva in kruha. Družina obdeluje slabih osem hektarjev kmetijskih zemljišč, 46 hektarjev pa prekriva gozd. Vsaj za leto dni prva kmetica Slovenije je končala petletno gospodinjstvo šolo v Velenju, bila dvanajst let zaposlena v gostinstvu, po rojstvu tretjega otroka pa sta se z možem Brankom, ki je še vedno zaposlen, odločila, da ostane doma. Svoje veselje do slaščičarstva pa izpolnjuje v dopolnilni dejavnosti peke peciva in kruha ter izdelave testenin in predelave sadja. Svoje izdelke vsako soboto prodaja na kmečki tržnici v Velenju in v trgovini Domače dobrote v Velenju, v nekatere šole in na domu. Čez celo leto je Darjina stojnica dobro založena z drobnim pecivom, ki ga trži pod imenom Domače dobrote s Strževe kmetije. Ponudbo pa dopolnjuje s sezonskimi izdelki: sokovi, sadnimi sirupi, marmel-

ladami in še čem. V sredo, 20. avgusta, je mlado kmetico leta 2014 Darjo Miklavžina povabil na sprejem župan Mestne občine Velenje Bojan Kontič in se skupaj z vodstveno ekipo občine zadržal v daljšem in sproščenem pogovoru. Darjo sta pospremili Marjana Avberšek, terenska kmetijska svetovalka Zavoda za kmetijstvo in gozdarstvo OE Celje, enote Šoštanj-Metleče ter predsednica Društva podeželskih žena Šaleške doline Marija Menih. Na srečanju pa je prireditel z izborom, ki bo v prihodnjem letu v naši dolini, podprla tudi predsednica LAS Šaleške doline Mojca Kodrič, ki ima velike zasluge, da se sredstva iz različnih skladov in evropskih virov plemenitijo na kmetijah v Šaleški dolini.

JOŽE MIKLAVC

Lahko nam požgejo panj, a nikoli nam ne bodo vzeli svobode!

Tako se je glasil bojni klic preden se je 100 majhnih in malo manj majhnih čebelic pognalo v boj proti hudobnim kmetom.

Hitro lahko ugotovite, da je bilo letošnje taborjenje rodu Pusti grad Šoštanj čisto medeno. Že od prvega dneva sta bili z nami čebelici Lale in Majko. Spremljali sta nas na vseh naših dogodivščinah, nam delili med in odpeljali v čebelarski muzej, da smo se dobro poučili o njih. Pravzaprav so se nam tako priljubile, da smo se odločili, da tudi sami postanemo čebelice za en dan. In na ta dan smo skupnimi močmi premagali kmete, ki so hoteli požgati panj in vrnili čebelicam njihov dom.

Foto: arhiv

Seveda nismo pozabili na naše taborniške korenine. Mlajši so si čisto sami postavili bivate v vodovih koticčkih, jedli kobilice za večerjo in šli na GG orientacijo. Starejši so postavili hotel za žuželke, delali švedske bakle, peči in se odpravili na dvodnevni bivač. Deset dni smo se vzorno držali reda v taboru; zjutraj vstajanje, telovadba, umivanje zaspanih obrazov in zob, zajtrk, dopoldanske aktivnosti v vodovih koticčkih in povsod drugod, okusno kosilo ob enih, popoldanske aktivnosti, strateške igre, izleti, popoldanska malica, čiščenje tabora, kopanje v mrzli Savi, Rim šim šim, športanje na Ameriki, večerja, večerni ogenj, Dan je šel in končno topla spalka pod belim platnom. Toliko stvari v enem dnevu, da nismo imeli niti časa pogrešati staršev. Zdaj smo že doma, a vsi že komaj čakamo, da se vrnemo naslednje leto spet, tja, v naš mali raj sredi gozda.

EVA BOLHA

Puljenje lanu pri Slanetu

Leta 2012 je bila Kulturnica Gaberke s strani Studia Mozaik povabljen, da z njihovo pomočjo pripravi in organizira snemalni dan za film Toma Čonkaša, ki pod imenom »Stkana zgodba lanenega prtiča«.

Takrat se je pri kozolcu Kulturnice zbralo kar nekaj ljudi, ki je imelo priložnost zopet po več desetletjih tretji, mikati in česati lan. Tudi Tone Grudnik, ki doma še vedno hrani orodje za obdelavo lanu, se je z veseljem udeležil snemalnega dne. Zajela ga je nostalgija na stare čase, ko so na vrhu strmih njiv, nad domačijo, njegovi starši in stari starši sejali in obdelovali lan. Modrino cvetov lanu je bilo tam nazadnje mogoče občudovati davnega leta 1958. Pod vtisom snemalnega dne se je Tone odločil, da letos

spomladi ponovno poseje lan v strmem bregu nad domačijo. Ko so bile rastline dovolj zrele za nadaljnjo obdelavo, je predsedniku Kulturnice, Francu Šteharniku omenil, da ima zrel lan in da bi ga bilo potrebno populiti. Franc Šteharnik je bil navdušen nad novico in je sklical skupino vaščanov, med katerimi je bilo tudi večina »statistov« v filmu izpred dveh let. Skupina se je zbrala pri Tonetu doma in se odpravila v strmi breg na puljenje lanu. Vsega pa niso populili; nekaj so ga pustili za seme.

Foto: Aleksander Grudnik

Njihovo delo je bilo plačano s prijetnim druženjem in pravo kmečko malico, ki jo je pripravila gospodinja Anica. Nekdaj je bilo pri Slanetu laneno platno namenjeno za izdelavo posteljin, brisač, prtov, vzdrževanje mlinskih naprav pa tudi kakšno oblačilo je nastalo iz tega. Vse naštetu je z veliko truda nastajalo izpod rok Tonetove stare mame Terezije. Tokrat pa bo lan iz strmega brega nad domačijo namenjen za dekoracijo pri kozolcu Kulturnice. Mogoče pa ga bo kdo imel voljo tudi tretji in na ta način dobiti kakšno nit iz njega.

ALEKSANDER GRUDNIK

Gostečnik. Kot prvorojenka je razveselila mlada starša, oba delavca v tovarni usnja Šoštanj. Zaliki sta se pridružili še dve sestri, sama pa se je po končani osnovni šoli in nižji gimnaziji pri šestnajstih zaposlila v tovarni usnja. Rada je poprijela za delo, a ko je na plesu v Hotelu Kajuh spoznala svojega bodočega moža Staneta, ju je pot za deset let zanesla v Nemčijo. »Lepi časi so to bili«, se spominja plesov, ki so bili ob sobotah v Hotelu Kajuh tudi njen mož Stane. »Obreza je igral, pa Pirečnik na harmoniko pa Ivo Kajba, z njim smo še zdaj prijatelji«, pravi. Delo v Nemčiji kjer je gospod Mlakar delal kot sofer, gospa Zala pa v bolnišnici kot strežnica, jima je omogočilo gradnjo hiše, ki je zrasla na Tovarniški poti, v nekdanji fižolovi vasi, kot se je spominjajo Šoštanjčani. Tudi otroci so že prišli vmes oziroma že pred odhodom v tujino, hči Irena leta 1959 in sin Stani leta 1965. Nista ju peljala s seboj v Nemčijo, saj sta vedela, da se bosta vrnila, otroka pa sta med tem obiskovala šolo v Šoštanju. »Niti za hip nisem pomislila, da bi ostala v tujini, čeprav imam na delo in na ljudi lepe spomine, ki jih preko rednih stikov gojim še zdaj«, se spominja tega drugačnega časa Zala in tudi tega, da je po prihodu domov delala še do leta 1985 v Eku, nato se je invalidsko upokojila. A življenje ni samo delo, služba, življenje so mnoge radosti in teh se raje spomni, kot pa tegob in žalosti.

Že prej je bila aktivna gasilka in s tem tudi dobitnica mnogih priznanj, po upokojitvi se je pridružila društvu invalidov, kjer aktivno deluje, hodi k telovadbi, z možem rada hodita na izlete, v toplice in seveda v Haloze v rodni kraj Staneta Mlakarja, kjer še vedno obdelujeta košček haloške zemlje. Družina ji prinaša zadovoljstvo in veselje; otroka, njeni trije vnuki, dve vnukinji ter dva pravnuka, ki ji pravita da je Ena A oma.

Recepta za lepo življenje ni. Življenje je pač življenje, dobro in slabo, a ljudje bi lažje živeli, če bi se razumeli, si pomagali in bolj mislili drug na drugega. In tako misli tudi gospa Zala.

MILOJKA B. KOMPREJ

Ena A oma

Zala Mlakar

In še vse kaj drugega je Zalika – Zala Mlakar iz Šoštanja, ki je 18. avgusta letos dopolnila 80 let. Žena, mama, babica in prababica, gasilka, prijateljica, sosedka, sorodnica... in gospa z veliko energije in dobre volje. Včasih iz prijaznosti rečemo komu, da leta skriva, da mu jih ni videti, da jih dobro nosi, a gospe Mlakarjevi lahko vse to rečemo zares iskreno. Pozitivna energija, ki jo izžareva gotovo nekaj pripomore, pa njen urejen videz in družbena angažiranost tudi. Na njen rojstni dan so ji prišli voščiti njeni gasilci, to je gasilsko društvo Šoštanj mesto, katerega članica je, če združimo z leti, ko je bila gasilka v tovarni usnja, že 45 let. A praznovanje s tem ni bilo zaključeno. Praznovala je še vsaj dvakrat, če ne štejemo mnogih, ki so ji voščili dobre drže še vnaprej. In tako je tudi prav. Gospa Zala je rada v družbi veselih ljudi, prijateljev in družine, saj se še spominja Šoštanja, ko so se vsi med seboj poznali, ko so živeli, tako kot je rekla »drug za drugega«, ne pa tako odtujeno in vsak zase.

Foto: Andraž Roškar

Ja, žal je tako, a k sreči so med nami še ljudje, ki vzdržujejo dobre odnose in se držijo načela, da če pomagati ne moreš, tudi nagajaj ne. Gospa Mlakarjeva se tega drži in tudi to se ji je v življenju obrestovalo. Njena življenjska pot se je začela v Šoštanju, v družini Jožefe in Antona

Središče za samostojno učenje Šoštanj

Središče je učni prostor namenjen vsem, ki želite pridobiti nova ali izpopolniti obstoječa znanja z različnih področij. Opremljen je z vso multimedijско tehnologijo, ki vam omogoča zanimivo in brezplačno samostojno učenje.

Foto: arhiv

Tako lahko način in ritem učenja popolnoma prilagodite svojim zmoglostim in navadam.

Poleg omogočanja samostojnega učenja, nudimo tudi učno pomoč, pomoč pri pisanju seminarskih, diplomskih in drugih nalog.

Zavedamo se, kako pomembna je uporaba računalnika v vsakdanjem življenju, zato vsako sredo za vas organiziramo različne računalniške delavnice. Ob ponedeljkih pa se odpravimo v naravo in raziskujemo okolico Šoštanja in tako poskrbimo za naše največje bogastvo – zdravje.

Pridružite se nam in osvojite nova znanja. Najdete nas v 1. nadstropju Občine Šoštanj.

Lepo vabljeni!

Napovednik

PRIREDITEV

ZVRST	KDAJ	KAJ	KJE	ORGANIZATOR
predstavitev	torek, 2.9. do 30.9.	Flora in favna slovenskih gora	Mestna knjižnica Šoštanj	Mestna knjižnica Šoštanj
delavnica	sreda, 3.9. od 12:00 do 17:00	Računalniška delavnica: Osnove računalništva	Središče za samostojno učenje Šoštanj	Središče za samostojno učenje Šoštanj
delavnica	sreda, 3.9. od 12:30 do 13:30	Kuharska delavnica	Medgeneracijsko središče Šoštanj	Medgeneracijsko središče Šoštanj
rekreacija	četrtek, 4.9. od 13:00 do 14:00	Kegljanje	Kegljišče Šoštanj	Medgeneracijsko središče Šoštanj
delavnica	petek, 5.9. od 8:30 do 10:00	Ustvarjalna delavnica skupaj z gostjo go. Melito Praznik	Medgeneracijsko središče Šoštanj	Medgeneracijsko središče Šoštanj
delavnica	sobota, 6.9. od 8:00 do 14:00	Pirografska delavnica (vžiganje v les) skupaj z gostom g. Tinijem	Medgeneracijsko središče Šoštanj	Medgeneracijsko središče Šoštanj
rolanje	sobota, 6.9. ob 15:00	Šoštanj rola	Središče mesta Šoštanj	Mladinski center Šoštanj
planinstvo	nedelja, 7.9.	Šoštanj – Forhtenek s piknikom na Pristavi (lahka pot, izlet)	Odhod iz AP Šoštanj	Planinsko društvo Šoštanj
gledališče	nedelja, 7.9. ob 16:00	Gledališča igra: Partnerska poroka	»Pod kozolcem« v Gaberkah	KTD Kulturnica Gaberke
rekreacija	ponedeljek, 8.9. ob 8:00	Sprehod za zdravje	Zbirno mesto pred Občino Šoštanj	Središče za samostojno učenje Šoštanj
razstava	torek, 9.9. ob 19:00	Odprtje razstave akademske slikarke Barbare Drev	Mestna galerija Šoštanj	Zavod za kulturo Šoštanj
igre	sreda, 10.9. od 9:00 do 10:00	Gibalne in rajalne igre	Rokometno igrišče Šoštanj	Vrtec Šoštanj
delavnica	sreda, 10.9. od 12:00 do 17:00	Računalniška delavnica: Microsoft Word	Središče za samostojno učenje Šoštanj	Središče za samostojno učenje Šoštanj
delavnica	sreda, 10.9. od 12:30 do 13:30	Kuharska delavnica	Medgeneracijsko središče Šoštanj	Medgeneracijsko središče Šoštanj
delavnica	četrtek, 11.9. ob 17:00	Predavanje in delavnica z go. Sonjo Auberšek	Prostori Društva upokojencev v Šoštanju	Medgeneracijsko središče Šoštanj
delavnica	petek, 12.9. od 8:30 do 10:00	Ustvarjalna delavnica skupaj z gostjo go. Melito Praznik	Medgeneracijsko središče Šoštanj	Medgeneracijsko središče Šoštanj
planinstvo	sobota, 13.9.	Grosse Rosennock – Predigerstuhl (lahka pot, izlet)	Odhod iz AP Šoštanj	Planinsko društvo Šoštanj
delavnica	sobota, 13.9. od 8:00 do 14:00	Pirografska delavnica (vžiganje v les) skupaj z gostom g. Tinijem	Medgeneracijsko središče Šoštanj	Medgeneracijsko središče Šoštanj
blagoslov	sobota, 13.9. ob 12:00	5. blagoslov konj in popoldanska veselica z ansamblom Okej	»Pod kozolcem« v Gaberkah	Konjenica mladih Šaleške doline
planinstvo	nedelja, 14.9.	Pršivec nad Bohinjskih jezerom (lahka pot, izlet)	Odhod iz Gaberk	Planinsko društvo Šoštanj
ribolov	nedelja, 14.9. ob 7:00	Tekmovanje v ribolovu za Pokal občine Šoštanj	Dom ribičev v Šoštanju	RD Paka Šoštanj
nogomet	nedelja, 14.9. ob 14:00	Turnir v malem nogometu med zaselki Gaberk	Športno igrišče Gaberke	Športno društvo Gaberke
zabava	nedelja, 14.9. ob 16:00	Lokovica praznuje	Športno igrišče Lokovica	KS Lokovica
razstava	ponedeljek, 15.9. do 15.10.	Ob 100 – letnici velike vojne (1914 – 1918)	Mestna knjižnica Šoštanj	Mestna knjižnica Šoštanj
rekreacija	ponedeljek, 15.9. ob 8:00	Sprehod za zdravje	Zbirno mesto pred Občino Šoštanj	Središče za samostojno učenje Šoštanj
delavnica	sreda, 17.9. od 12:00 do 17:00	Računalniška delavnica: Microsoft Exel	Središče za samostojno učenje Šoštanj	Središče za samostojno učenje Šoštanj
delavnica	sreda, 17.9. od 12:30 do 13:30	Kuharska delavnica	Medgeneracijsko središče Šoštanj	Medgeneracijsko središče Šoštanj

ZVRST	KDAJ	KAJ	KJE	ORGANIZATOR
 predstavitev	četrtek, 18.9. od 9:00 do 11:00	Računalniška delavnica: Stekleno embalažo spremenimo v unikatne vaze	Središče za samostojno učenje Šoštanj	Središče za samostojno učenje Šoštanj
 zabava	sobota, 20.9.	Letališča noč	Letališče Lajše	TD Lajše in Bar Kavnik
 zabava	sobota, 20.9. ob 16:00	Praznovanje 1. praznika KS Gaberke	»Pod kozolcem« v Gaberkah	KS Gaberke
 planinstvo	nedelja, 21.9. ob 8:00	Pohod na Smrekovec ob prazniku občine Šoštanj (lahka pot, pohod)	Odhod iz AP Šoštanj	Planinsko društvo Šoštanj
 rekreacija	ponedeljek, 22.9. ob 8:00	Sprehod za zdravje	Zbirno mesto pred Občino Šoštanj	Središče za samostojno učenje Šoštanj
 rekreacija	sreda, 24.9. od 9:00 do 10:00	Kegljanje	Kegljišče Šoštanj	Medgeneracijsko središče Šoštanj
 delavnica	sreda, 24.9. od 12:00 do 17:00	Računalniška delavnica: Microsoft PowerPoint	Središče za samostojno učenje Šoštanj	Središče za samostojno učenje Šoštanj
 delavnica	sreda, 24.9. od 12:00 do 13:00	Kuharska delavnica	Medgeneracijsko središče Šoštanj	Medgeneracijsko središče Šoštanj
 rekreacija	sreda, 24.9. od 14:00 do 15:00	Kegljanje	Kegljišče Šoštanj	Medgeneracijsko središče Šoštanj
 predavanje	sreda, 24.9. ob 19:00	Razvade naše vsakdanje – predava Andrej Pesec	Mestna galerija Šoštanj	Zavod za kulturo Šoštanj
 otvoritev	četrtek, 25.9. ob 15:00	Otvoritev Doma Dekor	Dom dekor Šoštanj	Dom dekor Šoštanj
 pogovor	četrtek, 25.9. ob 18:00	Klepeti pod Pustim gradom	Muzej usnjarstva na Slovenskem	Muzej usnjarstva na Slovenskem
 glasba	četrtek, 25.9. ob 19:00	Glasba in poezija na Pustem gradu	Pusti grad	ZKŠ, ŠLD Hotenja in MC Šoštanj
 otvoritev	petek, 26.9.	Otvoritev novega Vrtca Šoštanj	Novi vrtec Šoštanj	Občina, Esotech d.o.o. in Vrtec Šoštanj
 delavnica	petek, 26.9. od 8:30 do 10:00	Ustvarjalna delavnica skupaj z gostjo go. Melito Praznik	Medgeneracijsko središče Šoštanj	Medgeneracijsko središče Šoštanj
 ribolov	sobota, 27.9.	Predstavitev ribolova in castinga	Dom ribičev Šoštanj in Družmirsko jezero	RD Paka Šoštanj
 ribolov	sobota, 27.9. ob 9:00	Mednarodno tekmovanje v castingu – Pokal Alpe Donava	Dom ribičev v Šoštanju	RD Paka Šoštanj
 sejem	sobota, 27.9. od 9:00 do 13:00	Šmihelov sejem	Kajuhov park	Občina Šoštanj in TD v občini
 dobrodelstvo	sobota, 27.9. od 9:30 do 12:30	Dobrodelni tek v okviru Pikinega Festivala Velenje	Medgeneracijsko središče Šoštanj	Medgeneracijsko središče Šoštanj
 rekreacija	sobota, 27.9. ob 14:00	Pohod do Kavčnikove domačije na dan odprtih vrat	Zbirno mesto pred Občino Šoštanj	Središče za samostojno učenje Šoštanj
 šege	sobota, 27.9. ob 15:00	Šege in navade na domačiji Kavčnik	Domačija Kavčnik	TD Lajše
 rekreacija	nedelja, 28.9. ob 13:00	Pohod po Gaberški poti	Gasilski dom Gaberke	Planinska sekcija Gaberke
 rekreacija	ponedeljek, 29.9. ob 8:00	Sprehod za zdravje	Zbirno mesto pred Občino Šoštanj	Središče za samostojno učenje Šoštanj
 predaja	ponedeljek, 29.9. ob 16:00	Predaja namenu mestnih koles (BICY)	Tresimirjev park	Občina Šoštanj
 delavnica	ponedeljek, 29.9. ob 18:00	Razmigajte svoje možgane (miselna delavnica s kartami)	Kavarna Šoštanj	Šaleški bridge klub
 slovesnost	torek, 30.9. ob 19:00	Osrednja slovesnost ob občinskem prazniku s svečano sejo sveta Občine Šoštanj	Kulturni dom Šoštanj	Občina Šoštanj in ZKŠ

Rudarsko tovarištvo

PIŠE PETER REZMAN

Leta 2012, ki sem ga skoraj v celoti posvetil pisanju romana *Zahod jame, sem bil s tem delom tako zasvojen, da sem tudi takrat, ko nisem pisal, živel z romanom.*

Zato ni bilo naključje, da se je bilo v tem času z mano težko pogovarjati kaj drugega kot o vsebinah, blizu tistim, zdaj zapisanim v knjigi. Še več. Sam sem namerno iskal sogovornike, stare rudarske znance, pa tudi mlajše ljudi, ki zdaj delajo v podzemlju velenjskega premogovnika. V teh pogovorih sem, predvsem od starejših, takšnih ki so upokojeni preko dvajset let, pogosto slišal, kot nekakšen očitek, da zdaj ni več takšnega knapovskega tovarištva, kot je bilo to nekdaj. V začetku sem se, ne da bi se zavedal zakaj, pogosto nemo strinjal, a bolj ko sem skozi pisanje odkrival temelje knapovskega tovarištva, bolj sem bil prepričan, da to ne more kar tako odmrtni. Še več. Dokler bodo ljudje skupaj delali globoko pod zemljo, tako dolgo »knapovska«, to tovarištvo je in bo, čeprav tega, predvsem zaradi visoke tehnološke razvitosti, na prvi pogled res ni videti.

Dokazov za to pa nisem imel. Do letos, ko se je v naši državi izgubljenih vrednot marca zgodila stavka v Rudniku Trbovlje-Hrtnik, julija pa pred našim nosom, v velenjskem premogovniku.

Spontana stavka. Prava stavka. Stavka mimo sindikata. Stavka, ki ni režirana in vodena »od zgoraj«. Pravi »knapovski štrajk«.

*

Da bi skušal pritrditi svojim domnevam, sem želel dobiti informacije o stavki iz prve roke. Zato sem poprosil znanca, fotografa, predvsem pa rudarja Aleksandra Kavčnika iz Šoštanja, ki je bil eden voditeljev, ups... ne voditeljev! Bil je zgolj eden od dva tisoč stavkajočih, a izvoljen za enega od osmih članov pogajalcev spontano stavkajočih. Ko sem ga v soboto 26. julija dopoldne, v šoštanjski kavarni poslušal, mi je na vprašanje, zakaj so začeli stavkati, povedal:

Mi smo bili stisnjeni v tak kot, da ni bilo izhoda. Ni bila izplačana nagrada za rudarski praznik, ni bilo izplačanih jubilejnih nagrad... Kaj iz tega sledi? Sklepali smo, da po petnajstem ne bo več denarja za plače, če že tega manjšega zneska niso mogli več plačati. Ko človek potem pridobi določene informacije in ko to vse skupaj sešteje, smo se pač pričeli boriti samo za naše pravice.

Je pa enkrat Košorok po pogajanjih, (Blaž Košorok, generalni direktor HSE, op.p.) v smehu rekel, da je pričakoval, da bomo zahtevali višje plače, pa smo mu rekli: ne. Mi se borimo samo za tisto, kar nam pripada po pogodbi!

V tej zadnji, za razliko od prejšnje, ki jo je vodil sindikat, je šlo za t. i. spontano stavko, vas osem pa je delovalo, kot nekakšen stavkovni odbor?

Ne. Moramo paziti. Mi nismo vodili stavka. Stavka je bila spontana.

Na kapiji. Foto arhiv

Kaplja čez rob je bil neizplačani regres.

Mi smo bili stavkovna pogajalska skupina. Tako smo se prav imenovali. Moram še vedno paziti, saj so nas pogajalci z druge strani mize tako lovili na ta izraz, da si ne moreš misliti. Vsa pogajanja so na vsak dokument okoli katerega smo se pogajali in ki ga je bilo treba podpisati, napisali: »stavkovni odbor«. In vedno smo najprej zahtevali, da se to izbriše in da se napiše »izvoljeni pogajalci spontane stavke«. Nas je bilo osem, Asmir, Bojan, Brane, Husein, Sašo, Uroš, Vojo in jaz. Stavka se je začela 30. junija, v ponedeljek zvečer ob desetih, potem so se izvolili pogajalci.

Kako ste pa to naredili, čist konkretno me zanima...

Ja, kar vprašali smo se, kdo koga predlaga iz priprav, koga iz čela, itd., potem pa so to skupinsko potrjevalo z dvigom rok in seveda so ljudje izbrali samo tiste, za katere je bilo jasno vnaprej, da jim lahko zaupajo.

Kdo je pa bil neformalni voditelj stavke?

Nihče.

Nas je bilo dva tisoč stavkajočih in ko smo se drugič prešteli po tednu dni, se je v bistvu stvaka nagnila na našo stran.

V glavnem, v nedeljo, (6. julija, op. p.) smo ljudi vprašali, a bi zaostрили stavko, ker mi nismo ničesar samovoljno odločali. Vse, kar smo se odločali, smo naredili tako, da je vsak predlog nas osem pretehtalo in potem smo preverili pri ljudeh, če se strinjajo, ali če imajo kakšen drugačen predlog? Mi smo res delovali tako, kot bi morala delovati demokracija. Za vsako stvar smo vprašali ljudi. In v nedeljo, ko smo videli, da ni nekega odziva s strani odgovornih, smo se še enkrat prešteli.

Ljudi smo vprašali, na kakšen način bi zaostрили stavko? Bilo je več predlogov, vsi pa so se strinjali s predlogom, da gremo na deponijo in ustavimo dobavo premoga elektrarni.

Kako bi pa to tehnično izvedli?

Tega javno seveda ne bom povedal, ker je možno, da bomo morali to še kdaj narediti. V glavnem zanesljivo bi ustavili dobavo. Ljudje so bili pripravljeni oditi na deponijo. Ljudje so bili takrat pripravljeni narediti marsikaj! Tisto nedeljo smo v eni uri zbrali 1044 podpisov. V ponedeljek zjutraj jih je bilo 2000. Takrat so se pa eni v Ljubljani verjetno ustrašili. Dva tisoč ljudi ja takrat enotno dihalo.

Kako ste se pa soočali, oziroma obvladovali to maso ljudi. Ta grupna dinamika je nepredvidljiva...vi ste z napovedjo zaostritve mobilizirali ljudi. Kako ste pa potem to povečano napetost in pripravljenost množice na zaostritev, obvladovali in vlekli nazaj?

V ponedeljek, (osmi dan stavke op. p.) so se stvari začele odvijati. Tisti dan so se stran od oči javnosti v resnici zgodili nekateri pogovori, na katerih smo dobili prve signale, da lahko res pride do podpisa aneksa. (Aneks k tripartitni Pogodbi št. 1/14/HSE/N o nakupu premoga, zakupu moči in nakupu električne energije z dne 7. 3. 2014, op.p) Ko smo mi s strani HSE dobili zagotovilo, da se bo začelo delati na tripartitni pogodbi, da bo ta narejena do četrтка v istem tednu, smo mi bili pripravljeni zamrzniti stavko, ampak tehnično to ni bilo izvedljivo. Vmes se je zgodila izredna seja parlamentarnega odbora v Ljubljani, katere sklic sta zahtevala poslanca Srečko Meh in Jožef Kavtičnik. Takrat pa se je tehnica nagnila na našo stran, saj so ljudje, ki so nad Blažom Košorokom, dali njemu dovoljenje, da se lahko spremeni cena premoga in to je bilo v bistvu dovoljeno s strani Slovenskega državnega holdinga.

Opazovalci dogajanja od daleč, iz medijev, smo takrat dobil občutek, da ne samo direktor Pohorec, ampak je tudi Košorok, oz. vodstvo HSE, postalo v določeni meri solidarno s knapi. Dobil sem občutek, da se

ne samo vodstvo premogovnika, ampak tudi vodstvo HSE, pridružuje knapom v enotni blok proti »politikom«.

Ja, ja! Tam na tisti seji so si politiki naredili medvedjo uslugo. Bi se pa bilo potrebno s strani stavkajočih treba zahvaliti Mehu in Kavtičniku, da sta sklicala sejo. Sicer ne vemo, s kakšnim namenom, verjetno da se odstarnita tako Pohorec, kot Košorok, ki jima nista več ustrezala...

...kolikor sem jaz bral uradni zapisnik seje, je bil Ivan Pohorec izjemno oster proti Srečku Mehu.

Je bil! No in tam so potem politiki videli, da mi, rudarji ne bomo nasedali njihovim intrigam. K nam so prihajali in levi in desni politiki, ampak mi smo poslušali samo svoje knpovsko srce in vest. Mi smo zahtevali samo tisto, kar nam pripada. Nobene politične podpore nismo rabili, niti nikomur omogočali. Politika se v takšna podjetja naj ne meša! Politika nas je, nenazadnje spravila na ceno 2,25.

Zdaj mi pa naj en politik matematično pove, kako je prišel do te cene!? Jaz kot knap, ki kopljem premog vem, da je ta cena nedosegljiva! Mogoče ob idealnih pogojih, ampak idealnih pogojev v jami več ni. Ko so oni začeli o tej ceni govoriti, so bili pogoji v jami bistveno boljši. Jama je bila 60 m višje, in mi smo to Košoroku ves čas dopovedovali. Čeprav so se vsi zgražali, kako lahko rudarji določajo ceno? Jaz pa imam drugačno stališče. Če lahko politika zabetonira ceno, lahko tudi jaz, ki to delam, določim, koliko mora biti. Ne morem pristati na ceno, ki ne omogoča dodatkov, ne plače, lastnik ima pa dobiček. In ta dobiček gre direktno v državni proračun. To pomeni: pri meni se varčuje, dobiček je šel pa v državni proračun. To ne gre!

No, pa je bilo kaj od vaših zahtev že realiziranih?

Seveda. Nagrada za 3. julij je bila izplačana, jubilejne nagrade so bile izplačane, pa polovico regresa je bilo že izplačanega.

Ali je bilo med to stavko čutiti kakšne vplive prejšnjega direktorja?

Ne. Sicer je pa moje mnenje takšno, da ni bil edino on kriv za situacijo, v kakršni se je zaneš premogovnik. Verjetno je tu zadaj še kaj drugega. Tukaj jih je več. Ni bil on edini. In hitro pridemo do politike, ki nastavljajo te ljudi na položaj.

Tako, kot sem ti rekel. Mi smo bili kar naenkrat zasuti z različnimi informacijami od različnih strani. Ampak, mi smo imeli med sabo dogovor. Če je kdo dobil na primer klic iz neznane številke, je dal pogovor na zvočnike, tako da so lahko vsi slišali. Ali če je kdo dobil kakšen sms, ga je pokazal drugim. Pa so prihajali politiki v nočnih urah na parkirišče in smo mi hodili ven k njim na razgovore in so nam govorili določene zadeve, kaj bi bilo treba narediti in podbno. Vendar smo mi vse, kar smo določili, določili skupaj.

No, do mene je pricurljalo, da bi naj bil eden vaših svetovalcev nekdanji direktor dr. Franc Žerdin.

Ja, njega smo mi sami poklicali za določene nasvete. Ampak on je takrat res tudi dvignil moralo rudarjem, in je dobil zelo velik aplavz. Smo se pa zavedali, da je on politik. Želeli smo samo njegove nasvete, po politični strani smo se pa distancirali od njega. On je pač povedal, kaj on misli, na kakšen način naj mi speljemo zadevo, da dobimo aneks. Mi se nismo borili za blok 6. Mi smo se borili za ceno premoga za leto 2014. 2015, 2016, tam bo pa morala politika, ki je to zakuhala, to popraviti, zato ker mi vemo, da v teh NIPih je cena 2,25 izhodiščna in se lahko prilagaja. Lahko gre za določen procent gor, v zakonu za poroštvo, je pa napisana kot maksimalna. V takem smislu je ta razkorak. To bo moral pa Državni zbor popraviti v zakonu.

Ta cena 2,25 je bila določena ob določenih pogojih. Med drugim, da se izgradi nova izvažalna naprava NOP 2, ki bo pocenila transport

premoga iz jame, to je zdaj ustavljeno na 208-ih metrih. Potem, da država dokapitalizira premogovnik in s tem omogoči, da lahko doseže to ceno.

Kako je pa potek stavke zgledal čisto praktično. Kako je to potekalo?

Prva izmena je prišla ob šestih in je bila do dveh. In potem po vrsti, kot gredo šihti. Bili smo na kapiji, ali pa v frlezcimru. Stavkovne straže so bile postavljene, za nujna vzdrževalna in nadzorna dela v jami pa so tisti, ki so za to zadolženi, hodili v jamo. In tu sploh ni bilo dileme, Še radi so šli.

Kako dolgo pa lahko odkopno čelo v jami stoji, da ni problemov s pritiski, ali kaj podobnega?

Najdlje je jama do zdaj stala tri tedne, ko smo imeli kolektivni dopust. Ampak takrat se je jama pripravljala na to. Zdaj pa temu ni bilo tako. Zato je moralo v začetku stavke v jamo še veliko moštev, da so sanirali določene stvari, zaključili dela in tako pripravili jamo na stavko. Tako da je bilo prva dva dni še zelo veliko ljudi kljub stavki, aktivnih v jami.

Najbolj problematično je bilo čelo v Centralnem delu CD 1. Bilo je na novo zmontirano. Sekcije so bile notri, transporter tudi, niša za kombajn je bila narejena, vendar kombajn še ni bil zmontiran. Zato so nas hoteli prepričati, da bi šli čelaki drugi dan montirati kombajn, vendar so ti rekli, da ne bodo stavkokazi. Vedeli so, da če bi se kombajn sestavil in malo zarezal v prmeog, bi čelo začelo dihati in ga ne bi bilo več mogoče ustaviti. In dejansko bi se to godilo in bi morali delati ves čas stvake na čelu, če ne bi ga stisnilo. Dokler je čelo stalo, je sekcije stisnilo samo za 2 cm, ko pa so kasneje kombajn sestavili, so imeli velike težave in se niso teden dni premaknili z mesta!

Redno smo kontrolirali, da ne bi bilo v jami kaj narobe. Tega se je država zelo bala, ko smo izpostavili, kaj to pomeni. Ena sekcija stane 180 tisoč evrov in na čelu jih je več kot sto, potem vemo, kaj je bilo v igri. Lahko bi hitro prišlo do več deset milijonske škode. Poleg tega govorimo o unikatni opremi, ki je ni mogoče kupiti na trgu. Na takšno opremo se čaka več kot eno leto. Takrat je tudi država kot lastnik, začela malo drugače gledati na vso reč.

Zahvaljujoč skrbi in nadzoru ni nastala nobena dodatna gospodarska škoda, ki bi sicer lahko nastala, tako pa lahko govorimo samo o izpadu proizvodnje. Zato se je že začelo tudi iskati krivca za ta izpad in tega so iskali pri nas osmih. A nas vseh je bilo dva tisoč.

Iskali so skratka krivca, koga bodo namočili za ta izpad proizvodnje in tako je ves čas pogajnanj nad nami osmimi pogajalci visel ta strah, da nas bodo obdolžili za to škodo.

Zato smo tretji dan stavke s predsednikom uprave sklenili in podpisali dogovor, da se stavka prizna in da proti nam osmim ne bo nobenih ukrepov, niti proti nikomur od dva tisoč stavkajočih. Menda je imel Ivan Pohorec zato težave v Ljubljani in jih je poslušal, zakaj je takšen sporazum sprejel.

Tako bo stavka plačana, vendar samo za tiste, ki so v času stavke prihajali na premogovnik. Tistim, ki jih ni bilo, se bo pisal dopust. Nadzorniki so imeli naročilo, da morajo evidenco prisotnosti med stavko voditi tako, kot da stavke ni.

Za dneve, ko pa niso bili delovni dnevi, smo prihajali od 8 do 12 vse tri izmene, po tistem pa je bila pred vhomom stavkovna straža.

Mi, osmerica, pa nismo bili stavkovni odbor. Če bi to bili, bi morali poskrbeti za vse. Hrano, pijačo, varovanje, itd.

Saj za to niste imeli možnosti...

Seveda, saj je bila stavka spontana in se prej nismo v ta namen nič organizirali.

Imeli smo pa ves čas občutek, da nas hočejo skregati med sabo.

To je bilo tako, najprej od Košoroka, da bo prišel ob petih in ni prišel.

Takrat ga je čakalo 2000 ljudi. Pa ni prišel. Verjetno je bilo to mišljeno tako, da bi se začeli med knapi izgredi. In če bi se začelo razbijat, ne bi bili več rudarji, ki se borimo za svoje pravice, ampak razbijači.

No, najbolj zanimivo je pa to: drugi dan ko je prišel, po pogovorih z našo upravo, je po klicu direktorja dejal, da pride naslednje jutro ob sedmih. To je pa bilo zelo zanimivo, ker nam je bilo rečeno, da tega ne smemo povedati ljudem. Da ne sme to priti v javnost, da ne bi bili tam novinarji. Mislim, da se on ni bal novinarjev, on se je moral bati česa drugega. Ampak mi smo ljudem povedali, da pride, ker smo se na to vabilo podpisali in mnenje vseh je bilo, da bo on to, kjer smo bili vsi podpisani, enkrat potegnil ven, in bo to slabo za nas in bo rekel, glejte, saj oni so vedeli, da bo Košorok prišel.

Mi svojim kamaratom nismo lagali!

Ker smo ga prvič izžvižgali, sem tisto jutro po mikrofону predlagal, dajmo mu danes aplavz, mogoče pa rabi samo vzpodbudo. Kurjo kožo dobim, ko se spomnim, da mu je res dva tisoč knapov ploskalo, ko je prišel na šaht. Dva tisoč knapov mu je ploskalo, tudi potem, ko je šel s šahta. Gotovo se je takrat tudi on zavedal, kaj se dogaja.

Hočem reči, da je bilo med nami zaupanje, saj so ljudje upoštevali naše predloge in smo na ta način držali skupaj.

Od takrat naprej se je pa tudi zaupanje med pogajalskimi stranmi povečalo in je bilo marsikaj drugače in morda malo laže.

Zdi se mi, da sem to spremembo v njegovem odnosu opazil v dveh zaporednih nastopih na televiziji, ko je pojasnjeval možnost stečaja premogovnika...

No, saj kakor kaže, lahko da je nekje v vrhu res obstajal tudi scenarij za stečaj premogovnika.

Hm... Ja, kaj bi bilo iz tega dobrega?

Na hitro bi se rešili kakšnih osemsto zaposlenih. Tisti pa, ki bi ostali, bi delali še za kakšnih dvajset odstotkov ceneje.

Je pa drugo. Rudarji na to ne bi nikoli pristali.

Mi pa smo, ko smo to ugotavljali okoli tega domnevnega stečaja, samo logično sklepali, kasneje pa smo dobili potrditev, da je to bilo najbrž res tako.

Bilo je pa vse sorte...kmalu smo tudi ugotovili, da so nam skoraj gotovo prisluškovali preko naših mobilnih telefonov. Nekajkrat se je zgodilo, da so bile stvari znane skoraj takoj, ko smo se o njih dogovorili. Tako smo kasneje vse pomembnejše odločitve in sklepe praktično izvedli tako, da smo odložili telefone in šli brez njih v park pri rudniku, se tam dogovorili in šele tako smo bili prepričani, da za dogovorjeno vemo samo mi.

Takrat se je seveda tudi okrepilo negativno mnenje proti sindikatu. Mnogo pobud je šlo v smer in so nas pozivali, naj »vržemo« sindikat. Ampak smo se takrat hitro odločili, da to pač ni pravi trenutek in si nismo sočasno hoteli nakopati še tega na glavo. Stavka je bila namereč praktična nezupanica sindikalnim zaupnikom in svetom delavcev. Vendar smo rekli, naj se te stvari uredijo kasneje.

Ampak govori se tudi, da je imel sindikat vse pripravljeno...

Ja, saj poznamo to, saj je takoj po podpisu aneksa prišla v obtok govorica, da smo mi sindikatom ukradli stavko. Kaj so imeli pripravljeno? Ti bom zelo na kratko povedal: pripravljeno je bilo, da bi mogoče zamenjali direktorja Ivana Pohorca.

Pa mi se nismo borili za direktorja. Zaradi mene ga lahko takoj menjajo, če ne vodi dobro firme, kar je njegova naloga. A Pohorec je bil lojalen s kanpi. To pa je nekatere motilo.

Veliko se je vpletala politika. Potem je sindikat širil dezinformacije s svojimi tiskovinami, da bi dobili izplačila takoj, če bi stavko vodil sindikat. Mi smo se malo smejali, saj smo se v desetih dneh srečali z vrsto ljudi in slišali marsikaj, iz česar smo potegnili sklepe.

Srečko Meh je v bistvu zelo odkrito povedal, kaj jim ni ustrezalo v poli-

tiki. Pohorec jim ni ustrežal, saj je na parlamentarni seji očital Košoroku, da so Pohorca imenovali brez razpisa. To marsikaj pojasni. Mi pa smo ga do zdaj spoznali kot poštenega in ki hoče delati samo pošteno.

Ja, očitno je politiki zelo pomembno, da nadzoruje kadrovske poteze tako na premogovniku, kot v elektrarni. Problemi v Šoštanju so na videz kar poniknili, kar je na krmilu sedanjí direktor, ki je strankarsko nedvoumno profiliran. To seveda ni moteče samo po sebi, sploh če dobro opravlja delo. Je pa značilno za razmere v državnih podjetjih...

Da so se razmere res tako zaostrole pa v veliki meri leti krivda na sindikat. On ni zastopal korektno naših interesov in moral bi biti bolj nepopustljiv in moral bi biti trn v peti delodajalcem, ne pa da z njimi sodeluje.

Dolgo, dolgo ni bilo čutiti enotnosti. Zdaj se to čuti. To pomaga tudi upravi! Zdaj to vsem koristi in zdaj morajo oni to enotnost samo paziti in jo vzdrževati. Pa ne ljudi kregat med sabo, ker samo enoten in zadovoljen in srečen delavec bo delal čudeže. To eni vedo. To Pohorec ve.

Potem druga stvar. Mi smo stavkali. In oni so hoteli, da bi zdaj mi to nadomeščali. Zdaj pa... a smo mi stavkali..., zaradi česa smo mi stavkali!? Zato, ker uprava ni svojega naredila!

To pomeni – kdo nosi odgovornost, da se je stavka zgodila!? Oni, so krivi! Ne moremo zdaj mi plačevati za njihovo slabo delo. Neizplačilo regresa je bila pač kaplja čez rob.

Mi zaposleni smo Pohrcu obljubili, da če bo naredil določene spremembe in če bodo ljudje videli, da se je začelo na vrhu delati, pa čistiti, so knapi pripravljeno delati udarniško. Ampak to smo mi obljubili Pohorcu. Ivanu Pohorcu. Ker mu ljudje zaupajo. In zdaj se je začela revizija in on dela samo po črki zakona.

Zato smo knapi pripravljeno delati udarniško, če bo treba, ne pa da nas zdaj izsiljujejo. Stavka je bila stavka, to pa so druge stvari. Saj mi nismo stavkali kar tako, za kratek čas, ampka zato, ker so nam bile kršene

osnovne pravice. Da je pa do tega prišlo, se pa ve, kdo je kriv. Uprava, HSE in ne nazadnje naš sindikat.

No, kot anekdoto pa povem, da smo šli po seji v parlamentu še na pogajanja v eno sobo hotela Slon in vmes nas je Košorok povabil na kosilo. Tam so nam pa postregli s polnjeno papriko. No, tega ne bom nikoli v življenju pozabil, da so nam v Slonu postregli s »fialno papriko« in potem je Košorok tam šefu strežbe rekel, da ga že tako nimamo radi, zdaj ga bomo imeli pa še manj, ko so nam postregli s tem. A jaz sem to razumel, kot njegovo gesto, da je to on tako organiziral, zato da ne bi zgledalo, kot da nas hoče podkupiti z nekim imenitnim kosilom in to se mi je zdelo zelo dobro sporočilo. Ohranili smo korektne odnose in spomnil sem se izreka, ki sem ga slišal na radiu in sicer, kako lahko podkupiš poštenega človeka? Samo na pošten način!

Bilo je pa zelo naporno. Ne samo psihično, ampak tudi fizično. Spali skoraj nismo, da ne povem, koliko smo zapravili za bencin in druge stroške. To smo vse iz svojega žepa plačali, nobenega sindikat ni bilo in mi ni žal. Če bi bilo še enkrat tako, bi ravnal enako.

*

Tako sva z Aleksandrom tisto soboto klepetala o izkušnji, ki se le redko in redkim zgodi. Skozi ta pogovor, ki sem ga skušal zapisati kar se da natančno tako, kot je tek, sem zaznal, da domneve starih, upokojenih knapov, kako je knapovsko tovarštvo v sedanjí generaciji izumrlo, ne drži! Tako se mi je potrjevalo, da delo v rudniku, vsakodneвне nevarnosti in podzavestni strah, ki to delo spremlja, gradi med ljudmi v jami povezave, ki jih v običajnih delovnih okoljih ni.

To me je prevzelo bolj, kot vsi razlogi, zapleti in razpleti, politične intrige in pogajalske spretnosti enih ali drugih. Vse to je drugotnega pomena, saj me je tudi ta pogovor prepričal, da ravno takšno globoko tovarštvo najde rešitev za vse težave, tudi takrat, ko pade kaplja čez rob. Zato je »knapovšna« bila in bo nekaj posebnega in vredna posnemanja.

Na parlamentu. Foto arhiv

Bogoslužna oznanila

V soboto 6.9. je v Zavodnju češčenje Svetega Rešnjega Telesa. Sveti maši bosta ob 8. uri in po njej češčenje in češčenje zopet ob 17. uri in ob 18. uri sveta maša.

Svete maše na 23. nedeljo med letom 7. septembra 2014:

Šoštanjska župnijska cerkev ob 7. In 8.30 uri.
Šoštanjska mestna cerkev ob 11.15 in 19 uri.
Bele Vode ob 8.30 uri. | Zavodnje ob 10. uri.
Topolšica ob 10. uri. | Uršlja gora ob 14. uri.

Svete maše 8. septembra 2014 na praznik Marijinega rojstva:

Šoštanjska župnijska cerkev ob 8.30 uri.
Šoštanjska mestna cerkev ob 19 uri.
Bele Vode ob 8.30 uri. | Zavodnje ob 10. uri.
Gaberke ob 17 uri češčenje Svetega Rešnjega Telesa in ob 18. uri sveta maša.
Topolšica ob 17 uri češčenje Svetega Rešnjega Telesa in ob 18. uri sveta maša.

V torek 9. septembra je v mestni cerkvi v Šoštanju češčenje Svetega Rešnjega telesa.

Svete maše bodo ob 7. uri in po njej češčenje do 10 ure, ko bo sveta maša. Popoldne ob 17. uri češčenje in ob 19. uri sveta maša.

Svete maše na 24. nedeljo med letom, 14. septembra 2014:

Šoštanjska župnijska cerkev ob 7. In 8.30 uri.
Šoštanjska mestna cerkev ob 11.15 in 19 uri.
Zavodnje ob 10. uri. | Gaberke ob 10. uri.
Sveti Križ ob 10.30.

Svete maše na 25. nedeljo med letom, 21. septembra 2014:

Šoštanjska župnijska cerkev ob 7. In 8.30 uri (skupni krst) in ob 15 uri (Vera in luč).
Šoštanjska mestna cerkev ob 11.15 in 19 uri.
Bele Vode ob 8.30 uri.
Zavodnje ob 10. uri (srečanje ostarelih)
Topolšica ob 10. uri.

Svete maše na 26. nedeljo med letom, Šmihelska in Slomškova nedelja 28. septembra 2014.

Šoštanjska župnijska cerkev ob 7. in 8.30 slovesna praznična sveta maša.
Šoštanjska mestna cerkev ob 11.15 slovesna praznična maša in ob 19 uri.
Bele Vode ob 8.30 uri. | Zavodnje ob 10. uri.
Svete maše v Gaberkah ne bo.
Slovesnost Slomškove nedelje bo v Brestanici ob 15. uri.

V ponedeljek 29. septembra je v župnijski cerkvi v Šoštanju češčenje Svetega Rešnjega telesa.

Svete maše bodo ob 7. uri in po njej češčenje do 10 ure, ko bo sveta maša. Popoldne ob 17. uri češčenje in ob 19. uri sveta maša.

Svete maše na 27. nedeljo med letom, rožnovensko nedeljo 5. oktobra 2014:

Šoštanjska župnijska cerkev ob 7. In 8.30 uri.
Šoštanjska mestna cerkev ob 11.15 in 19 uri.
Zavodnje ob 10. uri.
Topolšica ob 10. uri.
Sveti Križ ob 10.30.

Stična mladih:

Stična mladih bo letos 20. septembra 2014. Geslo letošnjega srečanja je iz Matejevega evangelija

»blagor ubogim v duhu, kajti njihovo je nebeško kraljestvo«. Mladi lepo vabljeni. Prijavite se lahko v župnijski pisarni.

Mladinsko srečanje:

Prvo srečanje mladih v novem pastoralnem letu bo v soboto 13. septembra ob 20. uri v župnijskih prostorih. Mladi lepo vabljeni.

Z rednim veroukom pričnemo 15.9.2014

Vpis v prvi razred

Vpisni listi bodo od nedelje, 24. 8., na voljo v župnijski pisarni ali v prostoru za tisk v župnijski cerkvi – starši prvošolcev jih lahko vzamete, doma izpolnite in oddate.

Vpis v 1. razred verouka bo potekal v Mihaelovem domu:

- v torek, 2.9. med 10.00 in 11.30 ter med 17.00 in 18.30
- v sredo, 3.9. med 10.00 in 11.30
- v četrtek, 4.9. med 17.00 in 18.30

Ob vpisu boste starši lahko kupili tudi delovni zvezek za prvi razred in liturgični zvezek (kar skupaj znaša 7 €).

Veroučna gradiva

Učbenike in delovne zvezke, potrebne za spremljanje katehez, bo v Mihaelovem domu mogoče kupiti:

- vsak dan od 9.9. (torek) do 12.9. (petek) med 11.00 in 14.00
- 9.9. (torek) in 11.9. (četrtek) pa tudi med 17.00 in 18.30

Seznam potrebnih gradiv, vključno s cenikom, bo objavljen 1. septembra.

Kolesarsko romanje Župnije Šoštanj

»To bi lahko še kdaj ponovili, morda v večjem številu.« Takole je pred dvema letoma svoje vtise s prvega kolesarskega romanja naše župnije zapisala ena od udeleženk.

Takrat se je na pobudo kaplana dr. Janeza Kozinca skupina faranov s kolesi podala čez Pohorje. Globoko notranje zadovoljstvo in navdušenje sodelujočih sta botrovala temu, da smo zgodbo ponovili tako lansko leto, ko smo se preko Pavličevega sedla podali na avstrijsko Koroško, kakor tudi letos.

Na pot smo krenili 1. avgusta zjutraj v precej oblačnem in negotovem vremenu. Inicijator in duhovni vodja Janez, nas je v uvodnem nagovoru spomnil na pravi pomen in vrednost romanja in nas povabil, da si izberemo namen, za katerega bomo na poti še posebej prosili. V prepričanju, da nam bo odmik od vsakdana pomagal, da bomo postali bolj odprti za sočloveka, za Božjo besedo, ki nas bo spremljala na poti in za lepote stvarstva okrog nas, smo pognali kolesa proti Graški Gori. Pot nas je prvi dan vodila preko Dravograda, mejnega prehoda Vič na avstrijsko Koroško vse do Tinj, kjer smo poiskali prenočišče v domu Sodalitas. Naslednji dan smo se, navdušeni nad izboljšanjem vremena, ob Dravi podali v dolino Rož do Borovelj, si tam ogledali prekrasno sotesko Čepa, nekateri pa so kolesa pognali še do Celovca in okrog Vrbskega jezera. Tretji dan smo se iz Tinj preko mejnega prehoda Ravnjak vrnili v Slovenijo ter čez Sleme nazaj v našo dolino.

Za romarsko gradivo so bila letos izbrana pisma apostola Pavla Rimljanom. Pavlove bogate misli sta nam ob jutranjih in večernih nagov-

Foto: arhiv

orih skušala približati kaplan Janez in biblicist dr. Maksimiljan Matjaž, ki se nam je na kolesu pridružil drugi dan. Vabila sta nas, da dopustimo, da Božja beseda preko dneva, ko bomo premagovali kilometre in strmine ter se med seboj spodbujali, deluje, raste in odzvanja v nas. Ko smo v nedeljo popoldan v šentviški kapelici s sklepno sv. mašo zaključili naše romanje, smo se še posebej zavedli vrednosti besed apostola Pavla, ki v prvem pismu Rimljanom piše, kako hrepeni po tem, da bi jih obiskal, se med njimi okrepil in z njimi sodoživljal vero. Prav teh dveh darov, vzajemne spodbude in sodoživljanja vere, smo bili v polni meri deležni vsi udeleženci našega nepozabnega kolesarskega romanja, za kar smo Bogu in organizatorju Janezu iz srca hvaležni.

J.P.

Iskrenost lesa v arhitekturi

Med pripravami k pisanju članka se skušam informirati in kar se da, najbolj prečistiti misli in znanja, da lahko realno ocenim in prikažem kaj je dobro v arhitekturi lokalnega prostora in kaj nikakor ne sodi vanj. To počnem tudi s pomočjo spleta.

Tokratna tema je les v arhitekturi. Ko v internetni brskalnik vnesem pojem »lesena slovenska hiša«, sem ogorčena, kajti prikažejo se hiše tipa »Honka«, skandinavskih oblik in kanadskih vzorcev. Te oblike ne sodijo v naše okolje, še več, prostor degradirajo in mu vzamejo njegovo avtohtonost in čar.

Vir: splet

Žal imamo v Sloveniji premalo zavedanja kulture bivanja, vedno bolj smo podvrženi raznim marketinškim »vsiljivcem«, ki nam skušajo prodati neko idejo o lepem, ki izvira iz čisto drugega okolja, druge kulture in ima drugačno zgodovinsko ozadje. V našem okolju je moč opaziti poplavo nekritičnega posnemanja omenjenih tujih vzorcev. Naj si gre za barvanje fasad, oblike frčad in predvsem gradnje v lesu.

Če gradimo v lesu, ni dovolj, da nam je les všeč. Les moramo poznati. Prav je, da takšno delo prepustimo strokovnjakom, ki še kako dobro vedo, kdaj posekati najboljši les, kako ga shraniti, na kakšen način ga oblikovati.

Vir: splet

Zgodovina nam govori o tem, da je bil les vedno nepogrešljiv. Les kot material je univerzalen, naraven, trajen, tradicionalen gradbeni material, ki združuje odlične mehanske lastnosti. Če les pravilno odberemo, posekamo in obdelamo, zanj ne potrebujemo kemičnih sredstev za zaščito. Les sam s časom dobiva žlahtno patino, z njo lastno zaščito ter trdnost.

Leseni elementi nam predstavljajo najbolj zdravo bivalno okolje, ob tem pa psihološko in estetsko zelo ugodno vplivajo na naše počutje.

Slovenija je tretja najbolj gozdnata država v Evropi, zato je prav in pametno, da pri gradnji uporabimo slovenski les. V tem primeru lahko govorimo o ekološki gradnji.

Lesena gradnja povezuje več elementov. Ti so lahko posamezno vključeni in povezani v stavbo - hišo kot:

- celotna lesena konstrukcija,
- strešna konstrukcija - streha,
- balkoni – balkonske ograje,
- fasada,
- stavbno pohištvo
- notranja oprema

Pri zasnovi novega objekta je nujno slediti okolju, v njem prepoznati značilnosti kot so: naklon strešin, razmerja med gabariti, odmiki, fasadna razmerja (okna, vrata, etaže.....) in ostale že grajene značilnosti v prostoru.

Danes je ljudi težko prepričati, da lesena gradnja ni samo brunarica. V lesu je mogoče graditi sodobno, v sožitju s tradicionalno arhitekturo in detajli. Ta kombinacija se bo v arhitekturi izražala kot »lepa« le takrat, ko bomo poznali in upoštevali značilnosti prostora – kraj in značilnosti grajenih struktur, ki so nam jih zapustili naši predniki.

Pri starih stavbah (kozolci, kašče, gospodarska poslopja, itd....) srečamo les tudi kot rezbarsko okrasje. Zanimivo je takšno okrasje preučiti in ga dostojno in premišljeno uporabiti v sodobni arhitekturi.

V slovenskem prostoru je zaznati tudi vse več lesenih fasad oziroma lesenih oblog. Te so vsekakor primerne, če upoštevamo zgoraj opisane dejavnike in jih tudi primerno vzdržujemo. Lesene fasade so trajnejše, odporne na vremenske vplive in okolju prijazne. Takšne fasade nam nudijo prijaznejši pogled in se odlično umeščajo v naravno okolje. Poleg tega jih lepo videti tudi v kombinaciji z drugimi materiali kot so: kamen, beton, klasična fasada, itd....

Vir: splet

Za dobro arhitekturo v prostoru je potrebno pri snovanju in načrtovanju novega upoštevati lokalne identitetne, razpoznavne kakovosti in posebnosti, tako likovne kot tehnične, v uporabi tega neprecenljivega vrednega gradiva – lesa. Le s tem bomo lahko ohranili slovensko raznolikost po pokrajinah, pridobljene skozi stoletja njenega razvoja.

Vsekakor les s svojo iskrenostjo prinaša dobro uporabniško izkušnjo in pozitivno časovno komponento.

Objekt – hiša postane arhitektura, ko preseže zahteve gradbeništva. Dobra arhitektura pa postane takrat, ko je preprosta in oblikovana po meri človeka.

Dovolite si biti drzni tudi v lesenem ovoju!

Murakon

Festival sodobne poezije

Foto: Amadeja Komprej

Z zanimivo idejo in uspešno realizacijo je Šalečan, pesnik in pisatelj Zlatko Kraljič, posegel v literarno festivalno dejavnost z organizacijo prvega mednarodnega festivala Murakon, ki je potekal v začetku avgusta v njegovem rodnem sv. Martinu na Muri. Festival je združeval pesnice in pesnike, ki ustvarjajo v slovenskem, hrvaškem slovaškem in madžarskem jeziku. Idejo in realizacijo je podprla tamkajšnja lokalna skupnost, ki želi dati prireditvam namenjenemu prostoru ob starem rokavu Mure, pravih vsebin. Literarni ustvarjalci so se čez dan družili, spoznavali kraj in ljudi, ob 21. uri pa se je pričela prireditev, ki je bila zelo dobro obiskana. Na prireditvi je spregovoril tudi župan, oziroma načelnik občine sv. Martina Franjo Makovec. Zdi se, da je poezija lepa in zelena sopotnica tamkajšnjim prebivalcem, ki svojega sokrajana Zlatka Kraljiča, ki je hkrati tudi slikar, zelo cenijo. Nastopili so Lajoš Bence, Ivan Kutnjak, Stanislava Chrobakova Repar, Primož Repar, Damir Pilko in iz Šaleške doline Peter Rezman, Milojka B. Komprej in Zlatko Kraljič. Večer je po mnenju organizatorja lepo uspel in kaže da bo postal tradicionalen in še bogatejši.

Foto: Amadeja Komprej

Zlatko Kraljič, ki je bil letos uvrščen v antologijo sodobne manjšinske književnosti na Slovenskem pri DSP, lanskoletni dobitnik plakete Mihovila Pavleka Miškina za »dijalektalno pjesništvo«, je hkrati večkratni nagradjenec, tako v literaturi, kot v slikarstvu.

MILOJKA B. KOMPREJ

Dobri uspehi, veliki načrti

Predsednik šoštanjske Zarje o »svojih« godbenikih

Pihalni orkester Zarja Šoštanja, smo lahko od božično novoletnega koncerta decembra lani, poslušali in videli še na mnogih prizoriščih. Del koncerta so ponovili na Vranskem in v Topolšici, kjer že tradicionalno igrajo za potrebe bolnišnice Topolšica. Maskirani, a seveda prepoznavni, so spremljali pustno povorko po ulicah Šoštanja in igrali prvomajsko budnico. V juniju so se na posebno željo organizatorja, že drugič po vrsti odpeljali na Mali Lošinj kjer so dodobra popestrili mednarodni festival pihalnih orkestrrov. Na željo prireditelja so igrali zadnji in naredili pričakovano odlično vzdušje. Na odru se jim je pridružila tudi

Foto: Dejan Tonkli

Maja Oderlap, ki je lansko in letošnje leto sodelovala z njimi v skupnem projektu iskanja naj napitnice, ki ga je vodil Planet tv. Pesem Zato pa pijmo, je zasedla odlično drugo mesto, članom godbe pa prinesla dodatne izkušnje, tako pri nastopanju na tv, kakor pri snemanju zvoka v domačem kulturnem domu in videa na ulicah Šoštanja. Tekmovanje se godbeniki letos niso udeleževali, so pa zato več sodelovali na različnih prireditvah in kot vsako leto organizirali pomladni koncert. Konec avgusta so že drugič po vrsti organizirali tabor mladih godbenikov, na katerem se je zbralo 60 mladih. Delavnice so trajale od jutra do večera, vmes pa je bilo časa tudi za sprostitve. Tabor so zaključili s koncertom, ki je bil 29. avgusta, z veseljem pa ugotavljajo, da jih pri tem projektu podpira tudi glasbena šola FKK Velenje.

Srečko Potočnik, predsednik šoštanjskih godbenikov pravi, da so tabor Saša regije tudi logistično dobro izpeljali. Večina udeležencev jih je lahko prenočevala doma, tistim, ki so bili povabljeni od drugod, iz Koroške in Moravč, pa so nudili prenočišče prijatelji iz godbe. Potočnik je razkril še nekaj načrtov orkestra za to in za naslednje leto. V septembru se začnejo vaje, dvakrat na teden, pred koncerti in nastopi tudi pogostejše. Sodelovali bodo na občinski proslavi, Pikinem festivalu, začnejo se tudi priprave na novoletni koncert. Tudi za letos pripravljajo odličen program, ki ga bodo kot vedno popestrili z zabavnimi vložki. Predvsem mladi člani orkestra so tisti, ki vnašajo vanj novih pogledov in energij, kar je za tak sestav še posebej pomembno. Od 120 članov orkestra jih je aktivnih okoli devetdeset. Godba se intenzivno pripravlja na praznovanje devetdesete obletnice obstoja, ki bo drugo leto. Napovedujejo vrsto dogodkov, veliko jih bo na prostem, zato se tudi veseli obnove Trga svobode. V naslednjem letu jih čaka tudi tekmovanje v zahtevni koncertni konkurenci in še kakšno mednarodno tekmovanje.

Foto: Dejan Tonkli

Srečko Potočnik, kot predsednik društva dodaja, da je nadvse pomembno delati v ekipi, kjer ljudje sodelujejo. S tem je mislil seveda na Mirana Šumečnika, odličnega dirigenta, Franca Krevzla, ki kot podpredsednik pomaga premostiti marsikatero finančno zagato in seveda vse člane v delovnih telesih društva. Predsednik društva je že tretji mandat, prej je bil štiri leta podpredsednik v času, ko godba ni imela predsednika. Pihalni orkester Zarja ne bi mogel obstajati devetdeset let, če ne bi imel ves čas dobrih strokovnih vodij in seveda članov, ki so srčno radi zraven. S podmladkom pa prihaja šolan kader, ki se odlično dopolnjuje s

»starimi mački«, kot je Potočnik poimenoval dolgoletne člane. Tudi on je že celih štirideset let pri godbi, kar pomeni pri njegovih letih dobršen del življenja. Igra klarinet, ki se ga je učil še pri Ivanu Supovcu, pri godbi pa že vrsto let igra trobento tudi njegov sin. Potočnik pravi, da si brez godbe in brez aktivnega življenja ne zna predstavljati svojega časa. Doma je iz Raven pri Šoštanju in zaposlen kot vodja izpostave zavarovalnice Triglav v Velenje, na področju zavarovalništva dela že 31 let. Je član Sveta zavoda za kulturo, aktiven pri športnem društvu Ravne in soustanovitelj ravske poti, ki je v registru slovenskih planinskih poti. Kot občinski svetnik in kot član več komisij pri svetu občine, deluje že drugi mandat. Zaupa dosedanjemu vodstvu občine, ki dobro sodeluje z okoljem. Tudi jeseni bo kot nestrankarski kandidat kandidiral na Listi Vikija Dreva, ki jo podpira že od začetka. Zaveda se, da lahko kot svetnik naredi kaj dobrega za društvo in seveda za širšo lokalno skupnost.

In če zaključimo z Zarjo. Ob veliko dejavnostih, ki jih Potočnik opravlja, je ravno godba tista, kjer se trud in delo vračata z zadovoljno publiko.

AMADEJA KOMPREJ

ta štiri leta je sedaj obrodilo sadove. V glasbi moraš vztrajati in nekoč pride za vse, ki pridno delajo ter ne obupajo njihov trenutek. Vsem ansamblom, ki se trudijo in so »garači« privoščimo te trenutke sreče in veselja, ki smo jih tudi mi doživeli, ko smo prejeli nagradi. Ljudje pa so nam dali toliko pozitivne energije s svojim aplavzom ter nasmehom na obrazu, da smo preprosto uživali ob izvajanju skladb. Letošnje leto je prečudovito za nas in zelo uživamo v našem delu, ki ga nikoli ne zmanjka in tako bo tudi v bodoče, saj radi delamo nove viže in radi damo ljudem vedno nekaj novega. Bi se pa ob tej priložnosti radi iskreno zahvalili vsem, ki ste nas prišli podpreti kot naši navijači na festival ter vsem ostalim, ki ste od doma glasovali za nas. Brez vas nam nebi uspelo. Hvala vam!»

Ansambel Vikend se je poleg zmagovalne polke predstavil še s prelupim valčkom Nekoč bova skupaj, za katerega melodijo in aranžma je prispeval Igor Podpečan, besedilo pa je napisala žal že pokojna Majda Rebernik. Vse čestitke ansamblu Vikend, saj zaslužno žanjejo sejano.

MELITA JELEN

Ko polko ureže ansambel VIKEND

V letošnjem letu člani ansambla Vikend zelo uspešno nastopajo na vseh festivalih. Po odličnem nastopu na Vurberškem festivalu, kjer so prejeli kar tri glavne nagrade, so 22. avgusta nastopili še na 45. festivalu narodnozabavne glasbe Ptuj, ki je znan kot naš najstarejši festival.

Gledalci pred televizijskimi in poslušalci pred radijskimi sprejemniki so za najlepšo skladbo izbrali polko »Ko polko urežem«, ki jo je izvedel ansambel Vikend. Besedilo za omenjeno skladbo je prispevala Vera Šolinc, melodijo in aranžma pa je ustvaril član ansambla, Gregor Gramc. Ansambel Vikend je za kvalitetno izvedbo prejel tudi nagrado za najboljšega med ostalimiasedbami.

Foto: arhiv

Člani ansambla Vikend so ob teh nagradah povedali: »Letošnje leto je leto uspehov za na. Vse kar smo sejali, obdelovali in skrbno negovali

Skorband

Skorband so mlada skupina, ki deluje dobro leto in pol. Band sestavlja devet glasbenikov iz različnih koncev Slovenije. Na saksofonu je Rado Kompan, 1. trobenta je Roman Podlesnik, 2. trobenta je Alojz Kompan ter pozavna Gašper Zamernik. Za ritem in vokal pa skrbijo Tomi Glasenčnik na bobnih(vokal), Matevž Mikek na kitari(vokal), Dani Skornšek na bas kitari, Mitja Skornšek na klaviaturah(vokal) ter vokal Lara Gregorc.

Foto: arhiv

Kdaj so prvič nastopili? »Prvotna oblika sestava je nastala za koncert MePZ Skorno. Bili smo spremljevalni band zbora. Na eni izmed vaj za koncert je med pogovorom padla ideja »zakaj pa ne bi bili Skorband« in tako je tudi ostalo. Po koncertu smo se nekako odločili, da bi nadaljevali z igranjem in povečali prvotno zasedbo za dva člana. K sodelovanju smo povabili Romana in Gašperja. Z veseljem sta se odzvala povabilu in sedaj že skupaj ustvarjamo leto in pol«, je povedal Dani Skornšek, vodja banda.

Ime je nastalo zaradi dveh »teorij«. Prva je ta, da so »skor« vsi iz Skornega, druga pa je ta, da so jim na koncertu rekli, da so »skor« ta pravi band in ne spremljevalni band. Katere zvrsti glasbe pa igrajo? »Igramo popularno plesno, koncertno, ter glasbo za žur, domačih in tujih izvajalcev, kot so: Tina Turner, Michael Buble, Brian Setzer, Parni Valjak, Tom Jones, Magnifico, Kingston, Avia Band ...«, pravi Dani.

Srečamo jih lahko skoraj vseh, saj igrajo na koncertih, v pubih, na veselicah in sploh, kamor jih povabijo. V bodoče si želijo posneti tudi kakšen avtorski komad, vendar zaenkrat energijo posvečajo njihovu pestremu repertuarju, saj želijo z glasbo zadovoljiti prav vse glasbene okuse.

MELITA JELEN

Ne hodi po mravljah

Večkrat me je zbudilo glasno vpitje iz sosednjega prostora, ki mu je sledil nenavaden ropot. Nisem vedela, kaj pomeni, pa sem se v strahu pokrila čez glavo in k sebi stisnila plišastega zajčka. V moreči tišini, ki je sledila rogoviljenju, sem slišala le svoje dihanje. »Nina-nana-nina-nana ...« je rahlo zibanje ob uspavanki za dolgouhca tudi mene zazibalo v spanec.

Napol razpadlega pliškota že davno ni več, a ko me je strah, postanem čisto majhna, pograbilim, kar mi je na dosegu roke, se potegnem sama vase in potihlo pojem moj davni nina-nana.

Živeli smo v pritličju stare večstanovanjske hiše, mama, moj veliki brat in jaz. Ko sem še spraševala po očetu, me je ona zmeraj enako zavrnila: »Ne omenjaj ga več! Nikoli več, razumeš!« Brat mi je kasneje povedal, da je šel, ko se še rodila nisem. »Ni ga, pa kaj. Bodi srečna, da ga ni.« Počasi sem nehala spraševati. Pa kaj, če nimam očeta, imam pa brata, ki je ravno tako velik in močan, kot so očetje mojih sošolk, sem se tolažila in kadar mame po več dni ni bilo doma, je večino časa on skrbel zame, občasno pa je k nama prihajala teta Lenka, mamina sestra.

Nikomur nisem povedala, da sta se mama in brat zmeraj pogosteje prepirala in nikomur nisem povedala, da me je on zmeraj pogosteje pošiljal k teti, kjer sem se ure in ure igrala s sestrično, dokler me niso poslali domov.

»Mama, odpri, jaz sem,« sem nekajkrat potrkala na vrata, ki so bila tokrat zaklenjena, kar ni bilo običajno. Slišala sem ju, pa sem še enkrat pokljukala, poklicala, pa nič. Sedla sem na prag in opazovala mravlje, ki so po navidezni cesti hitele po svojih opravkih. »Bosta že odprla,« sem si mislila, s tal pobrala suho travo in z njo nagajala drobnim bitjem. Ne vem, koliko časa sem se tako kratkočasila in čakala, da bi me kdo pogrešal, potem pa sem zaslišala mamin glas, ves drugačen, kot sem ga bila vajena. »Na policijo bom šla, da veš, da bom šla. Nor si, res si nor. Zapret bi te bilo treba,« je hlipala, on pa se je samo režal. »Ti boš meni pravila, da sem nor? Ti? Ti,« je postajal zmeraj glasnejši. »Kdo pa je po trikrat na leto v norišnici? Kdo pa takrat skrbi za tvojega pankrta? A misliš, da ti bo kdo verjel, če boš šla tja? V špital te bojo peljali, pa bo. Kar naredi to, če upaš,« je grozil, jaz pa nisem ničesar razumela. Kdo je nor, zakaj bi šel kdo na policijo, sem se spraševala in sploh nisem upala več potrkati. Čez nekaj časa je zaškrtal ključ in brat je stopil ven. V hipu sem se spomnila pogovora med Lenko in stricem, ki je trdil, da je Jani tak prijazen fant, da še mravlje ne bi pohodil, ona pa, da je čuden in da bomo že še videli. Takrat sem pomislila, da bi še name stopil, ne le na mravlje.

Ko je odšel okrog vogala, sem jih pihnila z zadnje stopnice, na kateri sem sedela, da ne bi po nerodnosti katere pohodila, vstala in vstopila. Mama je bila v najini sobi, kot sva ji rekli, sedela je na robu postelje in bila videti nekam zamišljena. »Mama, kaj pomeni, če je človek čuden,« sem previdno vprašala, saj sem pomislila, da bi to moglo biti nekaj takega, kot je bila v tistem trenutku

moja mama. »Kaj le sprašuješ. Čuden je pač čuden,« se je razjezila. »Kje si pa to pobrala?« »Teta Lenka je rekla, da je Jani čuden,« sem, nič hudega sluteč, bleknila, on pa je samo globoko zavzdihnila: »Kaj pa ona ve!«

Janija tistega večera ni bilo domov in ko sem lezla v posteljo, sem videla, da je mama od znotraj zaklenila sobo. »Danes sem tako utrujena,« je rekla, ko je, na moje presenečenje, tudi sama že legla. Stisnila sem se k njej in kmalu nisem več vedela zase.

Nekaj je butnilo v vrata in sunkovito so se odprla. V hipu sem bila budna, še zmeraj sem stiskala zajčka, nase vlekla odejo in se potegnila k zidu, ob katerem je stala postelja. »Pusti jo! Pusti jo,« sem zavpila, pa me ni slišal ne on, ne ona. Vpila sta drug na drugega, dokler ga ni mama, čeprav majhna in drobna, sunila, da se je opotekel nazaj v kuhinjo, vrata najine sobe pa zaloputnila. Zatič je bil zvit in ni jih bilo mogoče ponovno zakleniti. Vzela je stol in naslonjalo potisnila pod kljuko. Ničesar nisem razumela.

Nekaj časa je še rogovilil, midve pa sva poskušali spet zaspiti. Da mame v takih situacijah ni imelo smisla kaj spraševati, sem že dolgo vedela, da je moje solze niso prav nič omehčale, tudi ne, zato sem le molčala. »Da je le tu,« sem si mislila in jo tesneje objela.

Na mešanico polsna in strahu je v hipu pljusnila budnost. »Ne boš, nikamor ne boš hodila,« sem slišala Janija, vrata pa so bila spet na stežaj odprta. Ko je stopil proti postelji, se mu je izmuznila in mimo njega stekla v kuhinjo, od tam pa v vežo in ven. »Mravlje bo pohodila,« sem pomislila, ko sem se stiskala v kot. »Kdo ima prav, teta Lenka ali stric,« mi je švignilo skozi možgane, ko sem preplašeno pogledala Janija. Šele takrat sem videla, kaj ima v rokah in v istem trenutku sem se pokrila čez glavo. Vpil je, a vsebine nisem razumela, potem je bilo nekaj kot krik in za tem spet nerazločno govorjenje, ki se je prelivalo v momljanje. Skrivaj sem odgrnila odejo in ga videla, kako je, s hrbtom naslonjen na omaro, sedel na tleh. Spet sem se pokrila, zajokala, močnejše stisnila zajca in pestovala svoj strah. »Vsaj mravelj ne bo pohodil, če ne bo zdirjal iz stanovanja,« me je prešinilo. Ko sem se čez nekaj časa le opogumila in znova pokukala izpod odeje, je Jani še zmeraj sedel ob omari, samo izraz na njegovem obrazu je bil drugačen, kot sem ga bila vajena. Nož, ki ga je mama zmeraj skrivala pred menoj, je ležal na tleh, okrog njega pa se je počasi širila temna luža. »Jani! Jani, mama, Jani,« sem začela kričati, a ko se ni nič zganilo, sem pobožala zajčka in mu tiho zapela: »Nina-nana-nina-nana ...«

»Hej, Iva, kaj pa počneš,« je zavpil Luka in me vrnil v sedanost. Zdrznila sem se, prestrašeno pogledala okoli sebe in šele takrat opazila, da se je krvavi madež razlival po površini blazine, ki sem jo stiskala k sebi. Zvita v dve gubi sem čepela v kotu sedežne in drgetala, on pa me je negotovo gledal in šele čez nekaj trenutkov stopil v kuhinjo po papirnatno brisačo, jo prepognil, stopil k meni, me prijel za roko, poiskal vreznino ne prstu in jo tesno pokrtil. »Ne razumem,« je počasi izdaval, medtem ko je bil moj pogled še zmeraj fokusiran v nekem drugem času in prostoru.

TANJA P. HOHLER

Vir: splet

Prijateljstvo brez facebooka

Vrnimo se 30 let nazaj, v čas, ko še ni bilo pomembno, kdo ima boljši telefon, boljšo tablico ali računalnik. V primeru lepega vremena so se vsi ljudje – mlajši in starejši, starši in stari starši zbrali pred blokom ali hišami. Otroci so se igrali skrivalnice, roparje in policaje, krompirčka, nogomet s preprosto žogo ali pa so se ure in ure lovili okrog blokov.

Starejša dekleta so opazovala, kateri fant je najbolj simpatičen, fantje pa so jih osvajali. Mame so skupaj pile kavo in razpravljale o ženskih stvareh, moški pa so se pogovarjali o nogometu. Če je začelo deževati, je več otrok šlo skupaj nekam na suho, kjer so se igrali karte ali kaj podobnega. Zvečer pa so vsi skupaj ob kitari in tabornem ognju peli pesmi.

No, to je bilo pravo druženje, pravo in iskreno prijateljstvo.

Zdaj pa pogledjmo, kaj se dogaja v teh letih. Zaradi nove tehnologije se je druženje s prijatelji predvsem v naravi močno zmanjšuje. Kljub temu, da je lep sončen dan, veliko ljudi, predvsem najstnikov, ostane v hiši ali stanovanju in visi za računalnikom na internetnih straneh, na facebooku in se tako družijo s prijatelji. Dandanes je za nas mladino skoraj najpomembnejša stvar v življenju. Kaj pa je sploh facebook?

To je spletna stran, ki jo v tem času uporabljamo skoraj vsi ljudje, predvsem za preživljanje prostega časa in zabavo. Namesto da bi čas porabili za sprehod z družino, druženje s prijatelji ali za šolo, raje ure in ure ždimo pred facebookom in na drugih spletnih straneh ter se pogovarjamo s facebook prijatelji, ki jih morda v resnici sploh ne poznamo. Ljudi ocenjujemo po tem, kdo ima več všečkov in komentarjev na slikah. Torej je res, da so se včasih slikali za spomin, danes pa se slikamo za facebook. Skoraj vse stvari, ki jih počnemo, delamo s facebookom, kar pa seveda ni prav. Priznam, da je to najlažji način druženja, ampak ni skoraj nič vreden proti tistemu pred nekaj leti. Vendar to še ni vse.

Pojavile so se velike posledice. Najboljše prijatelje zamenjaš s tistimi, ki so popularni preko facebooka, pa čeprav jih ne poznaš v resničnem življenju, pojavlja se odvisnost od facebooka pri velikem številu najstnikov, fantje, ki bi morali biti po naravi močnejši in hitri, postanejo računalniški molji. Če je včasih fant zaprosil dekle, da bi bila njegova s podoknico, danes to stori preprosto preko facebooka. Najhuje pa je, da vsi pozabimo, koliko vredno in lepo je druženje s pravimi prijatelji. Igranje kart, igranje krompirčka, pogovarjanje z najboljšo prijateljico iz oči oči in ležanje v visoki travi. Spomladi nabiranje rožic za mamo, jeseni nabiranje kostanja, rabutanje koruze in gradnja iglujev in snežakov pozimi. Lovljenje in skrivanje okoli blokov in preprosto druženje z ljudmi, ki ti v resnici veliko pomenijo, s katerimi si lahko to, kar si brez vseh zadržkov.

ANDRAGOŠKI ZAVOD
LJUDSKA UNIVERZA VELENJE

IZOBRAZBA ZA VSE

VPIS V PROGRAME:

TRGOVEC
ADMINISTRATOR
GASTRONOMSKE IN HOTELSKE STORITVE
EKONOMSKI TEHNIK
GASTRONOMIJA
LOGISTIČNI TEHNIK
PREDŠOLSKA VZGOJA
GIMNAZIJA ON-LINE — **novost!**

VPIS

17. september 2014

Nova tehnologija nam olajša življenje, vendar ga po drugi strani začne uničevati, tako kot facebook. Mislim, da bi se morali ljudje kljub temu, da je težko, spet vrniti v življenje pred nekaj leti. Velikokrat se sama vprašam, kaj se je zgodilo, da nam včasih komentar na sliki pomeni več od smeha in objema pravega prijatelja. Ali ste že sploh pomislili, kolikokrat bi bilo življenje lepše brez facebooka? Kdo ve, ali se bodo takšni časi druženja s prijatelji kdaj ponovili? Ampak vsi lahko vsaj malo prispevamo k temu in prosti čas namenimo resničnim in pravim prijateljem.

Zaključila bi z mislijo: »Življenje brez prijateljstva je prazno. Če najdeš pravo prijateljstvo, pazi nanj kot na biser, varuj ga, da ga ne zgubiš, skrbi zanj, da se bo svetilo in bo raslo in raslo.«

LARA GORŠEK

Vir: splet

Državni prvak štiri krosa

Urban Rotnik je perspektiven kolesar, ki kljub svoji mladosti že niza zavidljive uspehe na svoji kolesarski poti tako doma, kot na tujih tleh.

Mlad kolesar four crossa, ki bo decembra dopolnil svoj 23. rojstni dan, prihaja iz Raven pri Šoštanju, na mariborskem FERI-ju pa študira Informatiko in tehnologije komuniciranja. Je uspešen kolesar in študent, poprime pa tudi za vsako kmečko opravilo doma. Pogovarjala sva se o njegovi kolesarski poti, o oranju ledine na domačih tleh, zavidljivih uspehih in še marsičem.

Kako in kdaj se je začela tvoja kolesarska zgodba?

Niti sam ne vem, kdaj točno ... Že kot osnovnošolec sem si doma pred hišo postavljaj skakalnice, ki so bile narejene iz lesenega kvadra in deske. Potem pa sva enkrat s sosedom Maticem iz kupa zemlje naredila grbine, po katerih sva se vozila. Nisva vedela, kaj delava, bilo pa je »fajn«. Tako je šlo počasi naprej – potem sem začel hoditi na tekme, našel nov kup zemlje in ga spremenil v skakalnico ter videl, da v tem uživam.

Si uspešen four cross kolesar. Kako bi predstavil svojo panogo tistim, ki je še ne poznajo?

Four cross (štiri kros) je disciplina gorskega kolesarstva, priznana s strani mednarodne kolesarske zveze. To je moja primarna disciplina, tekmoval pa sem tudi v spustu (downhillu) in na BMX kolesu. Pri štiri krosu se štirje kolesarji naenkrat poženemo po progi. Prva dva, ki prečkata ciljno črto, gresta v naslednji krog. Tako gre vse do finala, kjer ostanejo najboljši štirje. Na poti od začetka do cilja so različni objekti, skakalnice, ovire, skale, korenine, nagnjeni ovinki in podobno.

Ko si začel z disciplino four cross, si oral ledino – pogoje si si ustvarjal sam. Verjetno je bilo težko.

Kmalu sem spoznal nekaj fantov, ki so že vozili to, ali kakšno podobno zvrst kolesarstva. Eden še danes najbolj uspešnih in hitrih je Miran Vauh, na čigar progi sem tudi videl, kako bi naj ta izgledala. Je pa res, da sem s progo v Ravnah začel jaz s pomočjo prijateljev, ki jih je to zanimalo. Seveda smo naredili marsikaj narobe, marsikaj smo morali popravljati, ampak zdaj imamo super progo, na kateri se da dobro naučiti in natreinirati spretnosti.

Ali je danes disciplina bolj poznana, so pogoji v Sloveniji boljši kot pred leti, ko si začel? Meniš, da imajo »novi, mlajši« kolesarji lažje pogoje dela, kot si jih imel ti?

Mediji pomagajo k prepoznavnosti športa, ampak na žalost so to bolj kot ne spletni mediji, ki so razširjeni med mladimi, na Facebooku, youtube ... Na TV smo sicer že videli prenos svetovnega prvenstva, vendar mislim, da ne v zadnjih dveh letih. Pogoji v Sloveniji so slabši, kot so bili. Pred leti smo imeli 4 ali celo 5 vozni prog za štiri kros, trenutno sta dve. Največ težav se pojavlja z legalizacijo takšnih objektov in v zadnjih letih s financami. V Ajdovščini so po štirih letih dela s papirologijo končno dobili uporabno dovoljenje, da lahko na progi pripravljajo tekme. Upam, da bomo tam lahko gledali (jaz seveda dirkal) v prihodnjih sezonah dirko serije 4xProTour (svetovni pokal). Mlajši kolesarji imajo danes gotovo boljše pogoje, že to, da jih lahko nekdo vodi in usmerja ter jim pove, kako naj delajo, je ogromno. Tudi manjših prog, primernih za učenje, je danes že precej po Sloveniji. Manjkajo pa večje proge, na katerih bi lahko naredil dobro tekmo in velik šov.

Foto: Aljaž Sedovšek, Miha Matavž

Tekmuješ za KK Črn trn iz Ajdovščine. Kako ti klub pomaga?

Klub tekmovalcem pomaga na različne načine in po zmožnostih, ki jih ima. Delno imamo sofinancirane odprave na tekmovanja, na razpolago imamo klubski kombi, s katerim se vozimo na dirke ali treniramo, poskrbi jo pa tudi za »papiro«, ki jih je ogromno. Prav tako klub organizira večino odprav na tekme. Sponzoriran sem s strani Zelene Doline, zato imam čelado v njihovih barvah, športni center Galactica mi omogoča kvalitetno treniranje. Naziv generalnega sponzorja pa gre mojim staršem, za kar se jim najlepše zahvaljujem.

Si član in eden izmed ustanoviteljev KD Lignit.

Res je, skupaj smo ustanovili KD Lignit s ciljem, da predstavimo šport okolici in da bi nekoč pridobili pravo progo, kot je BMX ali štiri kros proga, na kateri bi lahko imeli velike tekme.

Ob igrišču v spodnjih Ravnah si naredil tudi svojo progo, kjer te lahko velikokrat vidimo. Koliko truda, časa in kapljic potu si pustil na progi?

Proga v spodnjih Ravnah pri igrišču je moja proga, pri izgradnji pa so mi seveda pomagali prijatelji, brez katerih proge ne bi bilo, saj sam težko narediš vse. Treba jo je obnavljati, kositi, sicer lahko postane neuporabna. Koliko potu in truda sem vložil ne vem, mi pa ni bilo nikoli žal, ker se je ves trud poplačal na kolesu. Bila pa je skoraj stalna praksa, da ko so se domači odpravili na morje, sem jaz jutraj in zvečer poskrbel za živino in hlev, čez dan pa sem imel na razpolago stroje in sem kopal na progi. Še vedno jo obnavljamo, dopolnjujemo in proga postaja vedno boljša, vseeno pa si želim, da bi nam enkrat uspelo narediti pravo BMX ali štiri kros progo v okolici, kjer bi lahko tudi kvalitetno trenirali in prirejali dobre tekme.

Kakšna pa bi morala biti proga, ki si jo želite v KD Lignit?

Idealna proga bi bila takšna, na katerih se je začel razvijati štiri kros v Sloveniji, z nekaj zahtevnejšimi linijami in velikimi skoki. Spomnim se tekem v Ljubljani, ko je bilo na tekmi tudi po 100 tekmovalcev – vse od hitrih kolesarjev do tistih, ki smo se prvič vozili s kolesom po takšni progi. Nekaj takega bi potrebovali pri nas, saj lahko na takšni BMX progi razviješ ogromno spretnosti na kolesu in motoričnih sposobnosti, hkrati pa narediš večje in zahtevnejše linije, ki so namenjene izkušenim kolesarjem. BMX je od OI v Pekingu naprej olimpijska disciplina, zaradi česar se je BMX v večjih državah Evrope in njenem severnem delu v zadnjih letih močno razvil. Manjše proge so začeli postavljati v različne parke, kjer se mladina zadržuje. V KD Lignit smo že razmišljali o takšnih projektih, ampak nam za zdaj ni uspelo veliko, zato smo veseli, da imamo vsaj to vozno progo v Ravnah.

Progo obiskuje vse več mladih kolesarjev. Bi lahko rekel, da si njihov »trener«? Jim predajaš tista znanja, do katerih si se moral pri svoji kolesarski poti pribiti sam?

Vesel sem, ko vidim na svoji progi toliko mladih in zagnanih kolesarjev, pa čeprav je skoraj nikoli ne reklamiramo. Res je, z veseljem jim dam kakšen nasvet, ki jim bo pomagal, da bodo na kolesu še bolj uživali. To gotovo precej pomaga. Se pa že nekaj časa pogovarjamo o skupinskih treningih, vendar ima dan žal samo 24 ur, in težko uskladim vse svoje obveznosti. Navadno se dobivamo ob lepih koncih tedna in skupaj vozimo. Če si zainteresiran, se kar oglasi ali nas kontaktiraj!

Kako potekajo tvoji treningi? Imaš svojega trenerja, serviserja?

Serviser sem sam, pri stvarih, ki jih ne znam sam, mi pomaga Urban Napotnik, predsednik KD Lignit. Včasih, predvsem v zimskem času, delam s trenerko Tatjano, ki sem jo poiskal, ker sem imel nekaj težav zaradi napačnega pristopa k treningu. Veliko so me naučili fantje, ki so tudi uspešni kolesarji v svetovnem merilu. Treningi so odvisni od letnega časa. Čez sezono je več treninga na kolesu, treninga na progi, sprinti s kolesom, treningi starta, medtem ko je čez zimo treba delati na kondiciji in moči. Nekaj telesne pripravljenosti lahko dobim že doma, na kmetiji, nekaj pa še moram dodati v kakšnem športnem centru. Da ne pozabim, kako se vozi kolo, se včasih odpravim na Primorsko, kjer treniramo z drugimi fanti iz kluba ali pa v kakšno pokrito progo, ena takih je tudi v Šenkvicah na Slovaškem. Upam, da mi letos pozimi uspe priti do južne Francije ali Španije, kjer so pogoji super.

Tvoja disciplina zahteva posebno kolo. V čem se tvoje kolo razlikuje od navadnega gorskega kolesa? Koliko koles imaš? Koliko dela in stroškov je s kolesi?

Moje kolo je za razliko od klasičnih gorskih koles malo manjše, sedež je zelo nizko, oprema je bolj vzdržljiva in precej lahka. Pomembno je, da je kolo čim lažje, kar pomaga pri poganjanju iz starta. Poleg štiri kros kolesa imam tudi BMX kolo in kolo za spust. Z njima izvajam dele treninga, ki koristijo moji disciplini, saj so si discipline precej sorodne in prvine iz ene discipline lahko pomagajo pri drugi. Servisiranja in dela s kolesi je veliko, sploh s kolesom, s katerim tekmujem štiri kros. O stroških je težko govoriti. Včasih mine sezona brez večjih dodatnih stroškov na kolesu, razen gum, verig in podobnega, kar je potrata, včasih pa lahko naenkrat naredim veliko škode, kar mi je uspelo ne dolgo nazaj na Češkem.

Kolo in čelada nista dovolj. Kaj vse sodi k tvoji opremi? Kako je poskrbljeno za varnost?

Kolo in čelada sta dovolj za nekoga, ki bi se rad preizkusil v Ravnah na progi. Pri resnejšem dirkanju imamo tekmovalci še rokavice, komolčnike in kolenčnike, nekateri tudi redno vozimo s ščitnikom za vrat. V Avstriji in Nemčiji je zadnji dve leti celo obvezna zaščita hrbta, sicer ne smeš startati na tekmah. Mislim, da je za varnost na dirkah dobro poskrbljeno, še vedno pa je največ odvisno od posameznika, koliko se zaveda pomena zaščitne opreme in v kolikšni meri jo uporablja.

Pri four crossu gre za hitrost, adrenalin, tudi premagovanje višinskih razlik. Verjetno so prisotne tudi poškodbe. Katere so najpogostejše?

Premagovanja višinske razlike tukaj ni veliko. Praviloma so naše proge speljane navzdol, tako da navzgor ne gonimo veliko, je pa treba prenašati hitrost iz enega v drugi ovinek, čez objekte in vmes po navadi narediti krajše sprinte. Poškodbe seveda so, kot v vsakem športu, med najpogostejše sodi zlom ključnice. Enkrat sem to tudi sam izkusil. Veliko je tudi odrgnin in modric, ampak teh se lahko obraniš s pravilno zaščitno opremo. Kot preventiva pred poškodbami je precej pomembna telesna priprava, ki je ne gre zanemarjati.

Kolesaril si na tekmah v Sloveniji in tujini. Na katere dosežke si najbolj ponosen?

Najbolj sem ponosen na 12. mesto v Italiji letos na tekmi serije 4xProTour. Seveda mi tudi naslov državnega prvaka veliko pomeni. Se že veselim, da ga bom lahko septembra letos obranil na državnem prvenstvu v Ajdovščini.

Kako se pripravljaš na tekme?

Pred tekmo je pomembno, da se dobro spočiješ. Na tekmo moraš priti telesno in miselno spočit. Včasih pogledamo z ekipo tudi posnetek kakšne tekme, ki je že bila na tisti progi, kjer lahko vidimo linije za prehitevanje.

Kaj bi svetoval mladim, ki se navdušujejo nad gorskim kolesarjenjem?

Pridite v Ravne na progo, vprašajte, če vas karkoli zanima, z veseljem vam bomo pomagali. In še nekaj: vedno imejte zraven tudi čelado! Če ni tam nikogar, nas lahko kontaktirate preko maila ali Facebooka.

Foto: Aljaž Sedovšek, Miha Matavž

Poleg tega, da si uspešen kolesar, si tudi študent FERI-ja v Mariboru. Kako ti uspe usklajevati študijske obveznosti s treningi, tekmami?

Res je, trenutno sem absolvent in pišem diplomo. Trudil sem se, da sem rešil večino študijskih obveznosti sproti, čez zimo, in sem imel čez poletje čas za kolesarjenje. Včasih sem se moral odpovedat kakšni žurki, kar je bilo težko, ampak se je izplačalo. No, tudi po naših tekmah so včasih veliki žuri, kjer smo nadoknadili zamujeno.

Kaj bi raje počel v prihodnosti – se ukvarjal s športom ali programiral?

Hehe, če bi bil plačan za to, kar počnem na kolesu ... bi bil to sanjski posel in se ne bi pritoževal.

Kakšni so tvoji načrti za prihodnost?

Najprej diplomirati in se vpisati v 1. letnik magistrskega študija v Mariboru, dobro odvoziti tekmo v Bolgariji, ki je na žalost na isti dan kot domača tekma v Ravnah, potem pa upam, da grem na morje za kakšen konec tedna, končno! Aja, potem je še državo prvenstvo in siliranje koruze ... Dolgoročno gledano pa uspešno končati študij, čez zimo se dobro pripraviti na novo sezono. Upam, da se bom lahko odpravil tudi na kakšen trening v tujino, v tople kraje. Doma na kmetiji je pa tudi ogromno dela, pomagam, kolikor poleg študija in kolesarjenja lahko. Sem pa zelo hvaležen, da me starši razumejo in podpirajo, saj brez njih ne bi šlo.

Urban, hvala za tvoj čas! Želim ti vse dobro na tvoji kolesarski poti!

NASTJA STROPNIK NAVERŠNIK

Foto: Aljaž Sedovšek, Miha Mataavž

Kolesarski izlet ŠDG v Logarsko dolino

Športno društvo Gaberke že vrsto let organizira kolesarsko transverzalo v dveh težavnostnih kategorijah.

Od 15 do 20 kolesarjev jo povprečno letno tudi uspešno prekosari. Dva člana društva, Slavko Ramšak in Dejan Slemenšek, sta letos prevozila že več kot 5.000 km, do konca kolesarske sezone pa je še nekaj lepih mesecev.

V letošnjem letnem planu društva je bil tudi kolesarski izlet v Logarsko dolino. Realizirali so ga v soboto 17.8.2014, z upanjem, da bo

vremenska napoved suhega in celo sončnega vremena uresničena. Zjutraj se je zbralo le pet najbolj pogumnih kolesarjev, ki so zaupali v svoje kondicijske sposobnosti. Med njimi sta bila najstarejša udeleženca stara 65 let. Pot jih je vodila mimo Šoštanja, Lepe Njive, Mozirja, skozi Nazarje, Ljubno, Luče in Solčavo, vse do Logarske doline, ko je števec pokazal 70 km prevoženih kilometrov v treh urah in pol. Lepo vreme in razgled po Logarski dolini je odtehtalo ves napor in strah pred morebitnim dežjem. V letošnjem poletju je bilo nemogoče zaupati napovedi vremena, zato je bil dež pogost spremljevalec marsikaterega kolesarja.

ALEKSANDER GRUDNIK

.Kolesarji ŠDG v Logarski. Foto: arhiv ŠD

Smallfest 2014

9. avgusta se je na Račjem polotoku odvijal že tradicionalni festival SMALLFEST, ki so ga letos organizirali Zavod za kulturo Šoštanj, Mladinski center Šoštanj in ŠOU Ljubljana. Pripravili so obilico zabave in dobre glasbe slovenskega izvora.

Nastopali so bendi: CARPE DIEM, LASTDAYHERE, CORDURA, SOMETHING SMALL, STATE OF FICTION, MORYWA in NIGHT FLIGHT

poletni užitki

Šolarjem in dijakom ter staršem in učiteljem želimo prijeten in uspešen začetek šolskega leta 2014/15
Uredništvo Lista